

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Vanhemmat Tyttöjen Tuvan toimintaa arvioimassa

Kaisa Nyberg

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

Syyskuu/2011

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Kaisa Nyberg	Sivumäärä 44 ja 4 liitesivua
Työn nimi Vanhemmat Tyttöjen Tuvan toimintaa arvioimassa	
Ohjaava(t) opettaja(t) Jukka Määttä	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Tyttöjen Tupa, Kati Malmi, Piia Seppälä	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyöni tavoitteena on selvittää Tyttöjen Tuvan kävijöiden vanhempien mielipidettä talon toiminnasta. Isosisko- ja Tyttöjen Tupatoiminta on tarkoitettu kaikille tytöille ja nuorille naisille. Tyttöjen Tupa on avoin kohtaamispaikka, jossa tyttö voi tehdä häntä kiinnostavia asioita, oleskella kavereiden kanssa tai vaan olla. Tyttöjen Tuvalla tyttö saa aina tukea aikuisilta työntekijöiltä sitä tarvittaessa. Opinnäytetyön tilaajana toimi Tyttöjen Tupa Tampereella.</p> <p>Opinnäytetyö on toteutettu kvantitatiivisesti eli määrällisesti. Aineisto kerättiin kyselylomaketta käyttäen ja lomakkeet annettiin paikan päällä. Kyselylomakkeeseen kuului sekä avoimia että monivalintaisia kysymyksiä. Kyselyyn vastanneita oli 23 henkilöä. Kysely toteutettiin touko-kesäkuussa 2011. Tulokset analysoitiin SPSS-ohjelmalla.</p> <p>Tulosten perusteella voidaan todeta, että Tyttöjen Tuvan kävijöiden vanhempien mielestä Isosisko- ja Tyttöjen Tupatoiminta on tärkeää ja sen halutaan jatkuvan. Palaute oli hyvin positiivista ja vastauksissa ilmeni toiminnan hyödyllisyys. Tärkeänä koettiin esimerkiksi uusien kavereiden saamista, ryhmään kuulumista ja paikan miellyttävää sijaintia. Tyttöyteen liittyvien asioiden esille tuominen koettiin myös tärkeäksi. Vanhemmat ilmaisivat vähän kehitysehdotuksia ja pitivät toimintaa hyvänä sellaisena kuin se nyt on.</p>	
Asiasanat sukupuolisensitiivisyys, tyttötyö, yhteisöllisyys	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Kaisa Nyberg	Number of Pages 44 + 4
Title Parents estimate of Girls Room function	
Supervisor(s) Jukka Määttä	
Subscriber and/or Mentor Girls Room, Kati Malmi & Piia Seppälä	
Abstract <p>The main purpose of this thesis was to investigate opinion of Girls Room visitors parents of this place function. Big sister and Girls Room function are for all girls and young women. Girls Room is open meeting place, where girls can do interesting things, hanging out or just be. In Girls Room girl can have support from workers anytime when it is needed. This thesis was commissioned by the Girls Room at Tampere.</p> <p>This thesis was quantitative executed. Material was collected using inquiry form and forms were given on the spot. There were open questions and multiple choice questions in this inquiry. There were 23 answerers in this inquiry. Inquiry was executed in May- June 2011. Results have been analyzed by SPSS-program.</p> <p>According to the results can be said that the opinion of Girls Room visitors are that Big sister and Girls Room functions are important and they want it to continue. Feedback was very positive and the usefulness of this function turns out from the answers. Getting new friends, belonging to the group and having a pleasant place were experienced as important. Bringing out things which belongs to the girls life were also experienced as important. Parents did not have any big improvement proposals and Girls Room function were considered be good as it is now.</p>	
Keywords gender sensitivity, work with girls, communality	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 ISOSISKO- JA TYTTÖJEN TUPATOIMINTA	6
2.1 Toiminnan lähtökohdat	6
2.2 Tyttöjen Talo	8
2.3 Setlementtiliike	10
2.4 Tyttöys	10
3 TIETOPERUSTA	12
3.1 Sukupuolisensitiivinen tyttötyö	13
3.1.1 Sosiokulttuurinen innostaminen	16
3.1.2 Yhteisöllisyys	19
3.1.3 Syrjäytyminen	20
3.1.4 Vapaaehtoistoiminta	23
4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	26
4.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimuskysymykset	27
4.2 Kyselylomake aineistonkeruumenetelmänä	27
4.3 Kohdejoukko	28
4.4 Aineiston käsittely ja analysointi	29
4.5 Tutkimuksen luotettavuus	30
5 TUTKIMUSTULOKSET	31
5.1 Tyttöjen tupatoiminta	31
5.2 Isosiskotoiminta	36
5.3 Toiminnan tärkeys	38
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	40
6.1 Pohdinta	40
6.2 Omat kokemukset	41
6.3 Jatkotutkimus	42
LÄHTEET	44
LIITE 1	47

1 JOHDANTO

Kiinnostuksen kohteeni on ollut melkein koko opintojen ajan sukupuolisensitiivisyys ja tyttötyö. Halusin tehdä opinnäytetyöni sellaiseen paikkaan, jossa toimitaan näillä käsitteillä. Etsin opinnäytetyöpaikkaa Etelä-Suomesta päin ja olin kuullut positiivista palautetta Tampereen Tyttöjen Tuvasta. Kyselin Tuvan työntekijöiltä olisiko heillä tarvetta tutkimukselle ja tarve löytyi. Tyttöjen Tuvalta tuli suoraan ehdotus kyselytutkimuksen teosta heidän toimintaansa liittyen. Opinnäytetyöni aiheeksi tuli siis Tampereen Isosisko- ja Tyttöjen Tupatoiminnan mielipidekartoitus. Tutkimuksen lähtökohtana oli tutkia Tuvan kävijöiden vanhempien mielipiteitä Tyttöjen Tuvan ja Isosisko- toiminnasta. Kyselyllä haluttiin myös saada selville ovatko vanhemmat saaneet tarpeeksi tukea, millaisia kokemuksia he ovat saaneet ja pitävätkö he Tuvan toimintaa tärkeänä?

Sukupuolisensitiivisen tyttötyön kautta halutaan tuoda esiin tyttöjen ja nuorten naisten kysymyksiä, ajatuksia ja mielipiteitä sekä vaikuttaa heidän elinoloihin ja kasvamisen haasteisiin nyky-yhteiskunnassa. Tyttötyö on myös syrjäytymisen ehkäisyä, joten on tärkeää, että kaikilla nuorisotyötä tekevillä tahoilla olisi tuntemusta myös tyttötyöstä ja ymmärtäisivät sen tärkeyden. Tulevaisuudessa pyritään saamaan lisää koulutuksia tyttötyön tuntemuksen lisäämiseksi. Tämä auttaisi myös lasten ja nuorten kanssa työskentelevien mahdollisuuksia tukea tyttöjä.

Tutkimus on ajankohtainen, koska tyttötyötä tarvitaan yhä enemmän ja tyttötyötä tekevien toimipaikkojen jatkamismahdollisuuksia olisi lisättävä. Nuorille tytöille olisi hyvä saada mahdollisimman paljon paikkoja, joissa olla ja saada tukea ja tarpeen vaatiessa pystyttäisiin ennaltaehkäisemään syrjäytymistä. Täten kyselyn kautta pystyisi saamaan todisteen miksi toiminta on tärkeää ja miksi sitä tulisi jatkaa. Toivon, että tutkimuksen tuloksia voitaisiin hyödyntää jatkossa.

2 ISOSISKO- JA TYTTÖJEN TUPATOIMINTA

2.1 Toiminnan lähtökohdat

Isosisko- ja Tyttöjen Tupatoiminta lähti liikkeelle Isosiskoprojektista, joka tapahtui vuosina 1998- 2005. Isosiskoprojektin alussa tyttöjen toiveista ja tarpeista lähtien kehitettiin uusia toimintamalleja. Tyttöjen Tupa tuli kuvioihin hieman myöhemmin. Tyttöjen Tuvan idea yhteisestä tilasta lähti toiminnassa mukana olevilta tytöiltä, sekä Pikkusiskoilta että Isosiskoilta. Isosiskotoiminta lähti liikkeelle enemmänkin työntekijöiden kautta. Toiminta alkoi vapaaehtoistyön kautta ja se sai rahoituksen RAY:ltä vuosille 2001- 2004 ja 2005. Rahoituksen avulla saatiin työntekijä projektiin ja 2001 vuoden marraskuussa projektille avattiin omat tilat, jotka nimettiin Tyttöjen Tuvaksi. Toiminta sai toisen työntekijän vuonna 2003 ja se helpotti työn kuormittavuutta. Kohdennetun toiminta-avustuksen turvin projekti muuttui pysyväksi toiminnaksi vuonna 2006. Tyttöjen Tuvasta alkoi hiljalleen tulla isompi osa toimintaa. Tuvalla käynnistä on muodostunut monille Pikkusiskoille tärkeä harrastus. Toiminnan perusta on edelleen Isosiskotoiminta ja Isosiskot ovat korvaamattomia toiminnan kannalta. Tupatoiminta on osaamista tukevaa, oppimista edistävää ja omaehtoista toimintaa. Ensisijaisena subjektina ovat lapset ja nuoret. Toiminnan tarkoitus on lasten ja nuorten sosiaalisten taitojen ja terveen itsetunnon kehittäminen henkisten tukirakenteiden sekä yhteisöllisten ja yksilöllisten onnistumisten kokemuksen kautta. Isosisko- ja Tyttöjen Tuvan päätavoitteena on tamperelaisten tyttöjen arjen parantaminen. (Malmi 2011, Malmi & Seppälä 2010, 15.)

Tyttöjen Tuvan tilat ovat toteutettu tyttöjen toiveiden mukaan ja huoneiden käyttötarkoitukset ovat myös tyttöjen suunnittelemat. Toiminta on tarkoitettu kaikille tamperealaisille 6-16-vuotiaille tytöille. Tuvan aukiolossa on ohjattua vapaa-ajan viettoa ja se on myös yhteinen tapaamis- ja harrastuspaikka. Jokainen tyttö voi tehdä itseään kiinnostavia asioita aukioloissa tai vain oleskella. Aukioloissa on aina vähintään kolme aikuista paikalla ja heillä on aikaa pelaamiseen, juttelemiseen ja kuuntelemiseen. (Malmi & Seppälä 2010, 6-7.)

Tupatoimintaan kuuluu myös kerran viikossa kokoontuva pienryhmä. Pienryhmätöinnassa kunkin tytön yksilöllinen tarpeiden huomioiminen onnistuu paremmin. Kerho kokoontuu säännöllisesti ja ryhmä pysyy suhteellisen samana. Pienryhmän tavoitteena on luoda turvallinen ja luotettava ilmapiiri osallistujille ja tällä tavoin tuetaan tyttöjen itsetuntoa ja itseluottamusta. Pienryhmässä pystytään ottamaan vaikeitakin asioita esille ja käsittelemään niitä luottamuksellisessa ilmapiirissä. (Malmi & Seppälä 2010, 7.)

Isosiskotoiminnan tavoitteena on löytää Isosisko toimintaan mukaan ilmoittautuneille tamperelaisille peruskouluikäisille tytöille eli Pikkusiskoille. Isosiskon pitäisi olla vastuullinen vähintään 18-vuotias nainen, joka toimii ystävänä ja antaa tukea arkeen ja naiseksi kasvamiseen. Isosiskona toimiminen kuuluu vapaaehtoistyön piiriin. Isosiskokoulutukseen täytyy osallistua jos haluaa toimia Isosiskona. Isosisko ja Pikkusisko tapaavat toisiaan sopimuksen mukaan 1-4 kertaa kuussa. Toiminnan sisältö suunnitellaan yhdessä Isosiskon, Pikkusiskon ja hänen vanhempansa kanssa. (mt., 2010, 17.)

Tyttöjen Tuvalla tyttöjä ja nuoria naisia tuetaan kasvamaan omannäköisikseen ja voimaantuneiksi naisiksi. Tyttöjen Tuvalla kiinnitetään erityistä huomiota tytön kohtaamiseen kokonaisvaltaisesti tyttönä. Tyttö kohdataan Tyttöjen ensisijaisesti omana itsenään ja häntä tuetaan löytämään omia voimavarojaan sekä arvostamaan itseään ja naiseuttaan. Tyttöjen Tuvalla työskennellään positiivisen yhteisöllisen ilmapiirin synnyttämiseksi aktiivisesti. Tyttöjen Tuvan arvot pohjaavat Setlementtiliikkeen arvoihin, joita ovat yhteisöllisyys, erilaisuuden hyväksyminen, yksilön kunnioittaminen ja hänen voimavaroihinsa luottaminen, tasa-arvo, paikallisuus ja heikommassa asemassa olevan ihmisen tilanteen parantamisen sitoutuminen. (Malmi 2011.)

Tyttöjen Tupa on hyvien liikenneyhteyksien päässä, noin 2-3 kilometrin päässä keskustasta melko hiljaisella alueella Pispalassa. Tuvan lähellä on kouluja, joista monet kävijät ovat ja täten heidän on helppo tulla sinne. Tyttöjen Tupa on ainut nuorisotila Länsi-Tampereella jos seurakunnan nuorisotilaa ei oteta huomioon. Tyttöjen Tuvan lähellä on Ahjola, jossa monet Tuvan kävijöistä käyvät erilaisissa harrastuksissa. Tyttöjen tuvan kävijäjoukko koostuu monen ikäisistä tytöistä monilla eri taustoilla. Tuvala käy tyttöjä esikouluikäisistä 16-vuotiaisiin ja melko moni kävijä on ihan normaali

tyttö, mutta joillakin ilmenee sosiaalisia ongelmia esimerkiksi syrjään vetäytymistä. Jotkut tytöt ovat lastensuojelun asiakkaita. (Malmi 2011.)

Tyttöjen Tuvan tiloihin kuuluu monia eri alueita. Barbitaivaassa voi kaikenikäiset tytöt leikkiä barbeilla. Tv-huoneessa on mahdollisuus pelata Nintendo Wii:tä, Play Stationia ja oleskella sohvilla. Teatteri- huoneessa tytöt voivat suunnitella näytelmiä, tehdä laulu- ja tanssiesityksiä ja harjoitella. Meikkaushuoneessa on mahdollisuus kokeilla meikkejä aikuisen luvalla. Keittiössä voi kokata ja tytöt voivat ostaa nuudeleita sekä tonnikalaa. Iso yhteinen tila on Tyttöjen Tuvan pääpaikka, jossa on pitkä pöytä, johon kaikki kokoontuvat yhteiselle tehetkelle kerran illassa. Saman pöydän ääressä voi muutoin tehdä läksyjä, askarrella ja pelata. Samassa tilassa sijaitsevat myös vihernurkkaus akvaarioineen ja nettipiste, jossa voi käydä koneella. Tyttöjen Tuvan vessat ovat sisustettuja itämaisen- tai prinsessateeman mukaan. Alakerrassa on lisäksi pieni yksiö, jossa on mahdollisuus pitää kerhoja, askarrella tai pitää keskustelutuokioita.

2.2 Tyttöjen Talo

Tyttöjen Tuvalla toteutetaan hyvin samanlaista toimintaa kuin Tyttöjen Talolla. Näiden paikkojen arvot ja tavoitteet ovat myös samankaltaiset ja tämän takia haluan kertoa hieman Tyttöjen Talosta.

Tyttöjen Talon toiminnan tavoitteena on lisätä tyttöjen ja nuorten naisten hyvinvointia ja parantaa elämänhallinnallisia valmiuksia. Tyttöjen Talon kehittämisen lähtökohtana ovat aina olleet käytännön työstä nousseet tyttöjen tukemisen tarpeet. Tältä pohjalta on kehitetty erilaisia työmuotoja kuten avoin toiminta, vuorovaikutukselliset tyttöryhmät ja seksuaalikasvatus. Tyttöjen Talo tekee yhteistyötä kaupunkien nuoriso-, sosi-aali-, terveys-, ja koulutoimien sekä muiden nuoriso- ja sosiaalityötä tekevien kansalaisjärjestöjen kanssa. (Eischer & Tuppuraine 2009, 4.) Tyttöjen Tuvankin kehittäminen on lähtenyt tyttöjen tukemisen tarpeista ja siten on kehitetty pienryhmätoimintaa ja erilaisia tietoiskuja tyttöyteen liittyvistä asioista. Tyttöjen Tupa tekee yhteistyötä samojen tahojen kanssa kuin Tyttöjen Talo.

Tyttöjen Tuvan periaatteena on olla avoin tila, jonne tyttö voi tulla vapaaehtoisesti eikä mihinkään toimintaan pakoteta mukaan. Siellä tyttö voi olla oma itsensä ja vaikkapa leikkiä nukeilla ja olla lapsi jos haluaa. Eikä tarvitse miettiä mitä pojat ajattelevat hänestä, koska tila on tarkoitettu vain tytöille. Työntekijät viettävät aikaa tyttöjen ja tukevat heitä tarpeen tullessa.

Tyttöjen Talot ovat paikkoja, joissa voi rauhassa pohtia omannäköisen naiseuden löytämistä. Tytöt tarvitsevat paikkoja, joissa suhtaudutaan kriittisesti median vaatimuksiin seksikkyydestä, laihuudesta ja menestyksestä ja kannustetaan itsensä hyväksymiseen juuri sellaisena kuin on. Identiteettityö on myös tärkeää. Tyttöjen Talolla edistetään voimaannuttavaa, moninaista ja pakonomaisesta kuluttamisesta irrallista identiteettityötä. (Eischer & Tuppurainen 2009, 9.) Tyttöjen Tupa on myös paikka, jossa omaa tyttöyttä saa rauhassa pohtia ja siellä kannustetaan tyttöjä olemaan juuri sellaisia kuin ovat eikä heidän tarvitse peilata itseään median tuomiin ihannemalleihin.

Tyttöjen Taloilla käyminen on aina vapaaehtoista kuten myös Tyttöjen Tuvalla. Kummassakin paikassa osa kävijöistä haluaa osallistua vain avoimeen toimintaan. Avoimeen toimintaan kuuluu keskustelu nuorta mieltä askarruttavista asioista, vuorovaikutustaitojen harjoittelu ja seurustelu mukavassa sekä turvallisessa yhteisöllisessä ilmapiirissä. Tytöt hakevat avoimesta toiminnasta tukea arjesta selviytymiseen ja pysyviä luottamuksellisia aikuissuhteita. Avoimessa toiminnassa nuori, jonka perusluottamus aikuisiin on vähäistä, voi omassa tahdissaan rakentaa luottamuksellista suhdetta työntekijöihin. (mt., 22.)

Yhteisöllisyys konkretisoituu Tyttöjen taloilla eläväksi toiminnaksi. Tyttöjen Talojen kodinomainen ja värikäs tila ja työntekijöiden lämmin välitön suhtautuminen luovat yhteisön, jonne tytön on helppo kiinnittyä. Tyttöjen Talojen yhteisöllisyys avautuu parhaiten kun tarkastelee liittymisen ja syrjäytymisen yhtenevyyttä, kuten Bardy (2001) on todennut. Hänen mukaan liittymisen viittaa kiinni olemiseen, mukaan tulemiseen, kokonaisuuden muodostumiseen tai johonkin kuulumiseen. Lapsi pyrkii synnytyessään liittymään kaikkiin astein ympärillään oleviin ihmisiin ja vastaanottava taho liittää lapsen omaan lähipiiriinsä ja yhteisöönsä. Bardyn mukaan syrjäytymisessä on kyse liittymisen ongelmista. Tällöin ihminen ei ole muiden mukana tai hän ei kuulu

muiden joukkoon. Syrjään voi joutua myös jos on tarpeettomana tai sysätty sivuun. (Eischer & Tuppurainen 2009, 25.) Tyttöjen Tupa on paikka, jonne syrjäytyneet tai syrjäytymisvaarassa olevat tytöt voivat tulla. Sieltä he saavat myös paikan, jonka yhteisöön he voivat kiinnittyä. Yhteisöllisyys myös näkyy Tyttöjen Tuvalla. Siellä suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä kaikenlaista tekemistä. Tämä luo yhteisöllisyyttä tyttöjen välille ja on tärkeä osa Tyttöjen Tuvalla tapahtuvaa tyttötyötä.

Tyttöjen Talon ja Tyttöjen Tuvan erilaisuus näkyy esimerkiksi kävijöiden ikähaitarissa. Tyttöjen Tuvalla käy nuorempia kävijöitä, iältään 6-16-vuoden vuotiaita.

2.3 Setlementtiliike

Suomen Setlementtiliikkeen perusarvoja ovat yksilön oikeuksien kunnioittaminen, erilaisuuden hyväksyminen, luottamus ihmisen ja hänen yhteisönsä kykyyn ratkaista itsenäisesti omia ongelmiaan, paikallisuuden, uskon henkilökohtaiseen ystävyyteen ja yhteyteen yli kaikenlaisten rajojen, tasa-arvoisuuden ja sitoutumisen erityisesti heikommassa asemassa olevan ihmisen tilanteen parantamiseen. Setlementtiliike on poliittisesti sitoutumaton ja se pyrkii tukemaan ihmisenä ja lähimmäisenä kasvamista sekä elämän eheytymistä toiminnassaan. Kaikkia setlementtejä tulisi yhdistää liikkeen perustehtävät. Näitä ovat edistää yksilön elämänhallintaa, mahdollistaa elämän kestävän oppimisen, edistää ihmisten välistä vuorovaikutusta ja lähimmäisyyttä ja toteuttaa yhteisöllisyyttä ja kehittää yhteiskunnallista vaikuttamista edistäviä toimintamuotoja. (Roivanen 2001,87.) Tuvan toiminta tapahtuu Ahjolan nuorisotoiminnan alaisuudessa. Ahjola on yksi setlementti. (Malmi 2011.)

2.4 Tyttöys

Sinikka Aapola (2002, 145) käsittelee tyttöihin kohdistuvia odotuksia artikkelissaan *Pikkutyttöjä vai puoliaikuisia? Tytöt, vanhemmat ja kontrolli*. Aapolan mukaan tyttöjen ajatellaan yleisesti kypsyvän poikia varhemmin ja heidän odotetaan aiemmin myös omaksuvan vastuuta ja velvollisuuksia. Tyttöjen liikkumavapautta kodin ulkopuolella

saatetaan rajoittaa suojelemisen nimissä jopa enemmän kuin samanikäisten poikien. Tyttöjen teksteissä äidit mainitaan isejä useammin kielteisissä ja myönteisissä yhteyksissä, mikä saattaa viitata siihen, että äidit valvovat tyttäriään isejä aktiivisemmin. Tyttäret ilmaisevat myös ymmärrystä vanhempiaan kohtaan ja uskovat näiden haluavan suojella lapsiaan, vaikka välillä protestoivatkin vanhempien rajoittavia toimia ja näkemyksiä vastaan. He arvelevat, että vanhempien on vaikea hyväksyä tyttären itsenäistymispyrkimyksiä.

Tyttöjen tunneilmaisusta ollaan usein huolissaan nykypäivänä. Sanotaan, että tytöt ovat väkivaltaisia, äänekkäitä ja käyttäytyvät samaan tyyliin kuin pojat. Mularin artikkelissa Mari Lankisen mukaan tyttöjen fyysinen aggressiivisuus on lisääntynyt viimeaikaisten tutkimusten perusteella. Tyttöjen aggression on huomattu suuntautuvan myös usein sisäänpäin ja näkyvän itsensä vahingoittamisena, esimerkiksi syömishäiriöinä tai liiallisena alkoholinkäyttönä. Omaa kehoa ei siis suojella. Tyttöjen aggressiivinen käyttäytyminen voi olla myös pyrkimystä ulos vaikenemiseen ja kiltteyteen perustuvasta kontrolloidusta tyttökuvasta. Mari Lankinen on kehittänyt Voimaneidot tyttötyöryhmän, jossa pyritään rakentamaan aggression hallintaan ja ilmaisemiseen. (Mulari 2011)

Sari Näreen (2002, 253, 257) artikkeli intimisoituvan kulttuurin muistijälkiä kertoo tyttöjen huonovointisuudesta. Yhteiskunnassa tapahtunut eriarvoistuminen on vaikuttanut moninaistuvaan tyttökulttuuriin ja tyttöjen elämään, johon on tullut entistä enemmän arvaamattomuutta. Tyttöjen huonovointisuus on kasvanut viime vuosikymmenellä psykosomaattisesta oireilusta aborttien kasvuun. Julkisuuuden intimisoitumisen kautta naisen mallien yksityiskohtaisempi, intiimimpi esittely on kasvanut, mikä on samalla kasvattanut mallien kirjoa. Tämä kirjo kasvamisen merkitsee ulkoisten normien lievenemistä. Samalla se on kuitenkin merkinnyt siirtymistä sisäisen kontrollin suuntaan, mikä voi kasvattaa paineita kiristyvään itsekontrolliin. Tästä voidaan nähdä oireena anoreksian ja muiden syömishäiriöiden lisääntyminen. Riskit sisäisen säätelyn ylilyönteihin kasvavat kun autonomian ulkoinen säätely heikkenee.

Tuula Gordonin, Elina Alahelman, Tarja Tolosen ja Janet Hollandin (2002,305, 308, 309, 313) artikkeli Katseelta piilossa, Hiljaisuus ja liikkumattomuus kouluetnografin havainnoissa kertoo tyttöjen hiljaisuuksien havainnoista kouluelämässä. Artikkelin

kirjoittajat eli myös tutkijat ovat usein todenneet, että opettajien huomio kiinnittyy äänekkääseen ja näkyvään toimintaan. Oppilaat luokittelevat sosiaalisuuden myötä itseään ja toisiaan hiljaisiksi tai äänekkäiksi ja arvottavat sukupuolen mukaan näitä ominaisuuksia. Hiljaisena tyttönä oleminen merkitsee koulussa eri asiaa kuin olla hiljainen poika. Koulun sosiaalisuudessa pelataan usein aktiivisesti äänekkyydellä ja hiljaisuudella. Havainnot tytöistä liittyivät yleensä paikalla olemiseen ja katsomiseen. Tyttöjen puhe oli usein hiljaista ja kahdenkeskistä. Tutkimuksessa oli tärkeää kohdistaa huomio tyttöjen ja poikien välisiin, tyttöjen keskinäisiin ja poikien keskinäisiin sekä tyttöjen ja poikien sisäisiin eroihin. Tämä viittaa siihen, ettei tytön tai pojan toiminta ole aina samanlaista. Sukupuolen mukaiset toimintavat ja luokassa vallitsevat sukupuolijärjestykset vaihtelevat huomattavasti eri tuntien ja eri ryhmien välillä. Itsekin olen huomannut, että äänenkäyttö vaikuttaa paljon koulussa muokkautuvaan sosiaaliseen ja hierarkiseenkin asemaan. Hiljaisemmat jäävät usein äänekkäämpien alle ja syrjäytyvät helpommin. Hiljaiset eivät myöskään uskalla tuoda omia mielipiteitään ilmi.

Tyttöjen ryhmiin kuulumistapojen sivuuttaminen ja tyttöjen nuorisokulttuurisen aseman väärinkäsittäminen on johtamassa siihen, että huomio kiinnitetään pelkästään alakulttuurien toiminnalliseen ulottuvuuteen sekä ryhmien välisen siirtymisen laiminlyöntiin. Korostettaessa tyttöjen marginaalisuutta on jäänyt pohtimatta esimerkiksi se, että tyttöjen sukkeloidessaan useissa eri alakulttuurisissa ryhmissä saattavatkin he olla eräänlaisia kulttuurisia välittäjiä nuorisokulttuurin sisällä ja alakulttuurien välillä. Tyttöjen suhteelliseen näkymättömyyteen nuorisokulttuurissa on Näreen mukaan vaikuttanut myös se, että tyttöjen noin sanotut irrottelukäytännöt eivät ole niin tuhoisia kuin poikien, toimijoiden itsensä kuin lähimmäisten ja ympäristönkään kannalta. 90-luvun alussa Näreen tekemän tulkinnan mukaan tyttöjen irrottelussa on kuitenkin vastuurationaalisuus mukana toisin kuin pojilla. (Lähteenmaa 2000, 45.)

3 TIETOPERUSTA

Tyttöjen Tupa toimii sukupuolisensitiivisen tyttötyön pohjalta. Keskeisinä muina käsitteinä Tyttöjen Tuvan toiminnassa ovat sosiokulttuurinen innostaminen, yhteisöllisyys,

syрjäytyminen ja vapaaehtoisuus. Pääkäsitettä olen hieman jaottanut kahteen osaan, koska sukupuolisensitiivisestä tyтtötyöstä ei löydy kunnolla tietoa, mutta sukupuolisensitiivisen työn ja tyтtötyön erikseen kertomisen avulla pystyy paremmin ymmärtämään tämän käsitteen.

3.1 Sukupuolisensitiivinen tyтtötyö

Tyтtöjen tuvan toiminnassa sukupuolisensitiivisyyden tavoitteena on tyтtöjen kasvun ja itsetunnon tukeminen sekä tarjota erilaisia naisten malleja. Toiminnassa on myös tärkeää tyтtöjen itseilmaisun ja voimaantumisen tukeminen. Tuvalla on tyтtöjen mahdollista toteuttaa itseään monin eri tavoin, esimerkiksi maalaamalla, piirtämällä, pelaamalla, toteuttamalla oma tanssiesitys tai näytelmä. (Isosisko kurssimateriaali, 10.)

Sukupuolisensitiivisyys on Lahelman (1995) mukaan sitä, että ohjaus- ja neuvontatyössä pohditaan tietoisesti sukupuolen mahdollisia vaikutuksia tyтtöjen ja poikien sekä naisten ja miesten elämään. Sukupuolisensitiivisen ohjauksen perustana on sukupuoliherkkä näkemys naisten ja miesten erojen hyväksymisestä ja yhtäläisestä arvostamisesta. Tällöin tavoitteena ei ole korostaa eroja vaan tunnistaa eroihin liittyviä stereotyyppioita ja niiden hierarkisuutta ja tätä kautta pyrkiä eroon sukupuolten kah-tiajasta eroon. Sukupuolten välisen tasa-arvon tavoitteen tällöin on, että tytöt ja pojat sekä naiset ja miehet voivat tehdä valintoja omien taipumustensa ja kiinnostustensa mukaan eikä sukupuolen mukaan. (Korhonen 1998,11, 15.)

Sukupuolisensitiiviseen ohjaukseen kuuluu ihmisen elämäнкulun tarkastelu sukupuolijärjestelmän näkökulmasta. Sukupuoli määrittää elämäнкulun rakenteistumista siten, että eri sukupuolten valinnat muotoutuvat sukupuolittuneiden merkitysten saattelijoina. Sukupuolten välinen suhde on monilla elämäнаalueilla epäsymmetrinen, varsinkin koulutuksessa ja työmaailmassa. (mt., 75.) Koulutukseen hakeutuessa huomaa sen, että hyvin monet tytöt hakeutuvat sosiaali- ja terveysalalle ja pojat enemmänkin sähkö- ja tietotekniikan alalle. Nykyisin koulutukseen on tullut jonkin verran hajontaa, mutta stereotyyppiset naisten ja miestenalat pitävät pintansa.

Päivi- Katriina Juutilainen (2003, 64) määrittelee sukupuolisensitiivisyyttä monitahoisesti. Hänen mielestään ohjaajalla pitäisi olla tarvittavat teoreettiset tiedot sukupuolisosialisaatiosta, sukupuolijärjestelmästä ja tasa-arvolainsäädännöstä. Ohjaajan pitäisi olla myös kykenevä tunnistamaan nuorten elämässä läsnä olevia sukupuolistavia rakenteita. Ohjaajan kuuluisi olla myös tietoinen omista sukupuoleen liittyvistä ennako-oletuksistaan ja valmis kyseenalaistamaan niitä. Sukupuolisensitiivisessä ja herkässä työotteessa edellytetään tiedon, odotusten ja asenteiden tiedostamista ja työstämistä. Sukupuolisensitiivisyys ei ole valmiiksi määritelty vaan muokkautuu muuttuvien kontekstien mukaan. (Honkasalo 2011, 93.)

Sukupuolisensitiivisen toiminnan samaistaminen tyttöryhmiin on yleistä. Tyttöryhmien tarkoituksena on voimaannuttaa tyttöjä ja antaa heille tilaa, jossa olla vapautuneemmin. Tyttötyötä perustellaan myös sillä, että se mahdollistaa naiseuteen ja seksuaalisuuteen liittyvien asioiden käsittelyn rauhassa. Ryhmät halutaan eriyttää enemmänkin sukupuolen kuin kulttuurisen taustan mukaan. Tyttöryhmille pidetään kädentaitoihin ja kauneudenhoitoon liittyviä kerhoja kun taas pojille enemmänkin toiminnallisia harrastuskerhoja. Tämänkaltaisissa sukupuolisensitiivisen työn määrittelyissä on nähtävissä se, että nuorisotyöntekijät määrittelevät tyttöjen tarpeet. (Honkasalo 2011, 94- 94.) Mielestäni on ihan hyväksyttävää, että nuorisotyöntekijät määrittelevät milloin tytöt tarvitsevat eriytynyttä ryhmätoimintaa. Nuorisotyöntekijät ovat kuitenkin melko paljon nuorten tyttöjen kanssa tekemisissä ja tällöin pystyvät hyvin näkemään onko tyttötyölle tarvetta.

Tyttötyö on nuorisotyötä ja samalla naisiin kohdistuvaa työtä. Siinä huomioidaan kasvatustehtävä ja sukupuolen yhteiskunnallinen merkitys. Tämä tarkoittaa siis sitä, että toiminta on erityisesti tytöille suunnattua, heille sovellettua ja heidän tarpeensa ja kehityksensä huomioivaa. Toiminta tapahtuu missä vain missä tyttöjen erityiskysymykset nousevat esille ja vaativat pohdintaa tai puuttumista. Toiminta on siis erityisesti tytöille tarkoitettua, heidän kasvuaan tukevaa ja sukupuolen mukaan eriytettyä. (Nito-vuori 2001, 9.) Tyttöjen Tupa on yksi paikka missä tyttötyötä toteutetaan ja toiminta on siis erityisesti tytöille tarkoitettua. Tyttötyötä voi tapahtua myös organisaatioiden, kunnan tai kaupungin järjestämissä kerhoissa missä tyttöjen erityisyys nousee esille.

Feministit ja naistutkimus ovat tärkeä taustatekijä tyttötyössä. Niiden ansioista on päästy pohtimaan yhteiskunnallisen sukupuolen merkitystä. Tyttötyön nousu johtuu myös siitä, että nykyaikana tarvitsemme nuorisotyön ja kasvatuksen keinojen tilalle uusia. Olennaista on huomata, ettei tyttöys ole samaa mitä muutama vuosikymmen sitten, työnkin on siis kehityttävä. Tyttötyön nousun myötä voidaan keskittyä tyttöihin, puuttua ongelmiin sekä kehittää voimavaroja. Tyttötyön peruslähtökohta on eriyttämisen hyödyntäminen ja erilaisuuden huomaaminen. Laadukkaalla tyttötyöllä voidaan saavuttaa erilaisia etuja, jotka ovat etuja tytöille, heidän kasvulleen, mutta myös työntekijän ja nuorisotyön kokonaisuuden kannalta. (Nitovuori 2001, 11,12.)

Seuraavat asiat kuuluvat tyttötyön etuihin. ”Tyttötoiminta vähentää sukupuoliroolien aiheuttamaa jännitettä”. Tämä tarkoittaa sitä, että erillisryhmässä nuoren on helpompi löytää oma yksilöllinen identiteetti. Tällöin tyttö oppii arvioimaan realistisemmin itseään, tuntemaan itsensä paremmin ja tiedostamaan selvemmin oman ainutlaatuisuutensa. ”Tyttötoiminta antaa mahdollisuuden miettiä sukupuoleen liittyviä viestejä.” Tyttöryhmässä tyttöjen aikuistumista ja naiseutta tuetaan ja tällaisessa ryhmässä tyttö voi rauhassa miettiä näitä viestejä. Toiminnan lähtökohtana on sukupuolen tiedostaminen ja tukea positiivisen naiseuden ja mieheyden etsimistä ristiriitaisessa ja pirstaleisessa yhteiskunnassa. ”Tyttötoiminta antaa tytöille turvallisen aikuisen naisen tukea ja roolimallia”. Tämä on tärkeää sellaisille tytöille, jotka ovat erkaantumassa vanhemmistaan, mutta tarvitsevat aikuista tukea. ”Tyttötoiminta antaa tytöille ryhmän tukea”. Myönteiseksi koetussa ryhmässä tyttöjen itsetunto saa tukea ja he käyttävät ryhmän sosiaalisia suhteita hyväkseen identiteettityössään. Tyttöjä tukee myös ryhmän turvallisuus, hyväksyntä, sekä luottamuksellinen ja positiivinen ilmapiiri. ”Tyttötoiminta parantaa työn laatua”. Tyttötoiminnan kautta pystyy näkemään nuorison moninaisuuden. Tämän moninaisuuden huomioiminen auttaa tuottamaan nuorten tarpeita vastaavaa vapaa-ajan toimintaa sekä tytöille että pojille. Tällöin kyseessä on osa nuorisotyön yleisempää laadullistamista. (mt., 12-13.)

Tyttöryhmä voi ottaa käytännössä monenlaisia muotoja, kunhan ensin ohjaaja on tiedostanut toiminnan kohteen, syyn ja taustat. Tavoitteiden ollessa tiedossa, on mahdollista seurata myös niiden toteutumista, dokumentoida työtä hyödyksi muille ja perusteluksi rahoittajille. Tyttötoiminta voi saada joskus osakseen vastustusta. Saataan pelätä, että se johtaisi epätasa-arvoon, tyttöjen suosimiseen ja yhdessä toimimi-

sen katoamiseen. Vastustus voi osin johtua idean outoudesta jos tyttötyö on uusi työmuoto. Tällöin kannattaa tyttötyön perustelut huolella selkiyttää muille. Ohjaajan kannattaa hankkia tietoa tytöistä ja naiseksi kasvamisen yhteiskunnallisista ja kulttuurisista ehdoista. Tyttötyössä on tärkeää miettiä, kuinka tyttöjä ja heidän erityistarpeitaan voi tehdä näkyväksi ilman, että samalla leimaa ja stigmatsoi. Leimaamista voi välttää tai vähentää jos huomataan että voimavarat ovat parempi lähtökohta kuin ongelmat. Työn markkinoinnin tapaan on myös hyvä kiinnittää huomiota. (Nitovuori 2001, 14-15.) Tyttöjen Tuvan työntekijät ovat perehtyneet hyvin tyttöyteen kuuluviin asioihin ja osaavat perustella muille miksi tyttötyö on tärkeä työmuoto eikä toiminta ole ketään leimaavaa.

Tyttötyöhön liittyen on kehitetty kolmivuotinen verkostohanke, joka toimii vuosina 2011–2013. Sen tarkoituksena on levittää tyttötyön osaamista ja verkottaa tyttötyöntekijöitä alueellisesti ja valtakunnallisesti. Setlementtiliitto hallinnoi hanketta ja RAY rahoittaa hankkeen. Setlementtien piirissä on jo yli kymmenen vuotta kehitetty sukupuolisensitiivistä nuorisotyötä ja erityisesti tyttötyötä. Tyttöjen Talo on työmuodoista tunnetuin. Hankkeen tavoitteena on kehittää uusia tyttötyön muotoja, jotka sopivat erilaisiin toimintaympäristöihin. Hankkeen avulla tyttötyön vanhoja ja uusia toimijoita verkotetaan ja kehitetään tyttötyön koulutusta. Konkreettisia tuotoksia hankkeen edessä ovat uudistettu Upea Minä -koulutuskansio, tyttötyöstä kiinnostuneille suunnatut nettisivut sekä raportti, joka nostaa tyttöjen kasvun haasteita esiin. (Innokylä 2011)

3.1.1 Sosiokulttuurinen innostaminen

Sosiokulttuurisessa innostamisessa yhdistyy kasvatuksellinen, kulttuurinen ja sosiaalinen toiminta. Innostamisen keskeisinä tavoitteina ovat ihmisten elämänlaadun parantaminen ja tietoisuuden herättäminen. Ihmisten oma osallistuminen ja toiminta omassa elinympäristössään on oleellista elämänolosuhteidensa parantamiseksi. (Isosisko kurssimateriaali 2010, 6.)

Kurjen (2000) mukaan sosiokulttuurinen innostaminen on sellainen väline arkipäivän sosiaalisessa toiminnassa, tiedostamisessa ja muutoksessa, jonka tavoitteena on luoda kasvattava yhteiskunta, joka tiedostaa solidaarisuuden arvot. Huomiota kiinnitetään samalla ihmisen, persoonan kokonaiskehitykseen. Innostaminen on pedagoginen liike, jonka tavoite on saada ihmiset osallistumaan oman elämänsä ja yhteisöjensä rakentamiseen aktiivisesti ja tiedostaen. Innostamisen rakenteissa on aina mukana kolme ulottuvuutta, joita ovat pedagoginen, sosiaalinen ja kulttuurinen. Nämä muodostavat myös vapaaehtoistyön perustaksi sopivan kokonaisuuden, jonka avulla pyritään ihmisten yhteisölliseen sitoutumiseen sekä heidän persoonallisten arvojensa kehittymiseen. (Eskola & Kurki 2001, 73.) Sosiokulttuurinen innostaminen lähtee Tyttöjen Tuvalla jo siitä kun tyttö tulee Tuvalla ja kohtaa muut ryhmäläiset ja tulee toimintaan mukaan ja on vuorovaikutuksessa muiden kanssa.

Innostaminen herättää ihmisen tietoisuutta, organisoii toimintaa ja saa ihmiset liikkeelle. Innostaminen suuntautuu sosiaalisen kommunikaation edistämiseen, ihmisten välisen vuorovaikutuksen lisäämiseen ja sen avulla pyritään parantamaan ihmisten elämänlaatua. Innostamisen keskeisiä tavoitteita on ihmisten tietoiseksi tuleminen historiallisesta roolistaan yhteisössään, yhteiskunnassaan ja maailmassa. ”Innostaminen on kaikkien niiden toimenpiteiden yhdistelmä, jotka luovat sellaisia osallistumisen prosesseja, joissa ihmiset kasvavat aktiivisiksi toimijoiksi yhteisöissään.” (Kurki 2000,19, 20.) Tyttöjen Tuvalla sosiokulttuurisen innostamisen kautta pyritään lisäämään tyttöjen välistä kommunikointia ja vuorovaikutusta ja myös työntekijöiden ja tyttöjen välistä vuorovaikutusta.

Kurjen (2000, 24- 28,32) teoksessa Merinon (1997) mukaan innostamisen teoreettinen runko muodostuu kahdeksasta piirteestä, joiden pitäisi näkyä kaikessa innostamisen toiminnassa. Ensinnäkin innostaminen on sellaista sosiaalista toimintaa, jonka avulla pyritään saamaan aikaan sosiaalinen liike ja luomaan ja vahvistamaan sosiaalinen muutos. Innostaminen on sellaista kasvatusta, joka juurtuu aktiiviseen ja osallistavaan kasvatukseen. Innostamisen tavoitteena on kulttuurinen demokratia. Innostaminen luo ja vahvistaa autonomisen sosiaalisten ryhmien sekä toimivien ryhmäprosessien syntymistä. Innostaminen koostuu sellaisista sosiaalisista käytännöistä, jotka saavat aikaan aloitteellisuutta, osallistumista sekä toiminnan ja sen merkityksen pohdinnan vuorovaikutusta. Innostaminen on sellaisten resurssien etsintää, jotka mah-

dollistavat omassa kulttuurisessa ja sosiaalisessa kehityksessään yksilöiden ja ryhmien identiteetin ja pääosan vahvistamisen oman yhteisönsä ja alueensa sisällä. Innostaminen on ryhmien ja yksilöiden välisen kommunikaation järjestelmä. Innostamisen avulla voidaan elvyttää kohtaamisia ihmisten välillä ja uusien yhteisöllisten siteiden syntymistä.

Ander-Eggin (1997) mukaan sosiokulttuurinen innostaminen on Euroopassa ehkä merkittävin uuden osallistuvan kulttuurin luomisen toteuttaja. Innostamisella on myös kattava ote yhteisöllisyyden kaikkiin ilmiöihin. Innostaminen on kasvatuksellista toimintaa ja tällöin kasvatusta ymmärretään ihmisten auttamiseksi toteuttamaan itseään ja elämäänsä täydesti kaikilla olemassaolon tasoilla. Ihminen elää elämäänsä suunnittelemana, tekemällä ja oppimalla. Hän rakentaa joka päivä oman elämänsä ja oman yhteisönsä projektia vuorovaikutuksessa sosiaalisen, kulttuurisen ja luonnon ympäristön kanssa. (Kurki 2000, 33, 42.) Tyttöjen Tuvalla sosiokulttuurinen innostaminen näkyy myös yhteisen toiminnan ja tapahtumien suunnitteluna ja toteuttamisena.

Innostamiseen liittyvään toimintaan kuuluu kolme osapuolta. Välittäjänä toimiva innostajan tehtävänä on luoda ihmisille erilaisia toiminnan mahdollisuuksia. Toiseksi itse toiminnan avulla saadaan aikaan persoonallista ja yhteisöllistä laadullista muutosta. Kolmantena on innostamisen kohde eli se ryhmä tai yhteisö, jonka kanssa toimintaa toteutetaan. Näiden tahojen taustalla on neljäs osapuoli eli se instituutio, viranomais-, yhdistys-, joka mahdollistaa toiminnan. Kulttuuri on yksi innostamisen ydinkäsitteistä. Kulttuuri liittyy saumattomasti myös muihin innostamisen tärkeisiin käsitteisiin, kuten yhteisöön, arkielämään ja elämismaailmaan. (mt., 47, 54.)

Innostamisen tehtävät perustuvat ihmisten omaan osallistumiseen. Vastuu toiminnasta on kaikkien osallistujien yhteinen eivätkä ne kuulu pelkästään innostajalle. Innostaja kantaa tiettyä roolia aina tietyssä ryhmän elämän vaiheessa. Hänen roolinsa korostuu erityisesti toiminnan alkuvaiheessa. Innostaminen on aina sekä yhteistä kokemista että jokaisen osallistujan persoonallista kokemista heijastuen yhteisen kokemuksen kautta. Metodologinen lähtökohta innostamisessa on aina ihmisten oma osallistuminen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että ihmiset toimivat vuorovaikutuksessa toistensa kanssa yhteisen päämäärän vuoksi. Innostamisen tavoite on tuon toiminnan eli osallistumisen avulla saada aikaan muutoksia yhteiskunnassa. (mt.,

77- 78, 88, 89.) Tyttöjen Tuvalla sosiaalinen innostaminen lähtee tyttöjen tarpeista ja ideoista heidän suunnitelmillaan toimintaa. Tuvan aukioloajat perustuvat myös tyttöjen mielipiteisiin minkälaiset aukioloajat he haluaisivat. Tällä tavalla sosiaalinen innostaminen Tuvalla näkyy varsinkin tyttöjen osallistumisen ja toiminnan kautta.

3.1.2 Yhteisöllisyys

Tyttöjen Tuvalla yhteisöllisyys näkyy siten, että tytöt kokevat paikan omakseen ja huolehtivat paikasta kuin omasta huoneestaan. Tyttöjen Tuvalla kaiken ikäiset tytöt toimivat keskenään sulassa sovussa. Isommat huolehtivat pienemmistä ja erityislapset toimivat ryhmässä muiden kanssa. (Isosisko- ja Tyttöjen Tupatoiminta 2010, 12.)

Yhteisöllisyys syntyy yhteisön jäsenten välisestä vuorovaikutuksesta sekä yhteen liittymisestä yhdessä määriteltävien rakenteiden puitteissa. Yhteisöllisyys on ryhmän kehittyvä ominaisuus. Tavoitteena on vuorovaikutuksen avulla kasvattaa yhteistä tietoisuutta, kun ryhmä pyrkii yhteisiin tavoitteisiin. (Raina & Haapaniemi 2007, 34.) Tyttöjen Tuvalla tytöt tekevät paljon erilaisia asioita ryhmässä, kuten tekevät pienen näytelmän, jossa koko ryhmä pyrkii yhteisiin tavoitteisiin ja kaikkien mielipiteet otetaan huomioon.

Sosiaalinen pääoma eli yhteisöllisyys on pohjimmiltaan ominaisuus, joka takaa sallivuuden, ihmisoikeudet, oikeudenmukaisuuden ja täydellisen poliittisen ja taloudellisen osallistumisen. Sosiaalinen pääoma tarkoittaa laajemmin yhteiskunnan sosiaaliin rakenteisiin juurtuneita normeja ja sosiaalisia suhteita, jotka antavat ihmisille mahdollisuuden koordinoida toimintaansa haluttujen tavoitteiden saavuttamiseksi. (Hyypä 2002, 50.)

Yhteisöllistä sosiaalista sidettä on määritelty sosiologian klassikoiden kuultuna yhteenkuuluvuuden tunteeksi, joka on eräänlainen sosiaalinen sentimentti. Tämä tarkoittaa sitä, että yhteisöllisyydessä emotionaalinen kokemus kuulumisesta yhteisöön on tärkeää. Yhteisöllisen sosiaalisen siteen heikkenemisen kääntöpuoli on yksilölli-

syyden lisääntyminen. Sosiologian klassikoiden mielestä yksilöllistyminen oli länsimaisten yhteiskuntien modernisoitumisen mukanaan tuoma kehityspiirre. He pitivät yksilöllisyyttä hyvänä, kulttuuria rikastavana ja säilyttämisen arvoisena asiana. (Kangaspunta 2011, 38, 45.) Tyttöjen Tuvalla on myös tärkeää, että kävijä eli tyttö tuntee ja kokee kuuluvansa ryhmään. Työntekijät pyrkivät siihen, että Tyttöjen Tupa olisi paikka, jossa varsinkin ujo ja rajalliset sosiaaliset taidot omaava tyttö saisi paikan, jonka yhteisöön voisi kiinnittyä.

Cooley (1972) muodosti primaariryhmän käsitteen tarkoittaen sellaisia ryhmiä, joiden jäsenet ovat keskenään läheisissä henkilökohtaisissa ja usein pitkään kestävässä suhteissa. Niiden jäsenet suhtautuvat kokonaisvaltaisesti toisiinsa, osallistuvat yhteiseen toimintaan ja viettävät yhdessä paljon aikaa. Primaariryhmiä ovat esimerkiksi perhe, läheiset ystävät ja tärkeät vapaa-ajan sosiaaliset ryhmät. Ne siis pitkälti vastaavat yhteisöllisiä suhteita. Yhteisöt ja niiden tarjoama yhteenkuuluvuuden tunne on nykyajan ihmisille arvokas asia, identiteetin lähde sekä kaipuun kohde. (Kangaspunta 2011, 50, 53.) Tyttöjen Tuvan kävijöistä muodostuu usein tärkeä vapaa-ajan sosiaalinen ryhmä, jossa tiettyjä sääntöjä kunnioitetaan ja ollaan tasa-arvoisia. Tuvalla uusille kävijöille kerrotaan ”meidän jutut”, jottei uusi kävijä jäisi ulkopuolelle. Tyttöjen Tuvalla on myös tietyt rajat miten toimia eikä ketään saa kiusata.

3.1.3 Syrjäytyminen

Syrjäytyminen alkaa usein jo varhaislapsuudessa, jolloin lapset omaksuvat ne asenteet ja arvot joiden viitoittamina aikuistuvat ja sijoittuvat yhteiskuntaan. Syrjäytymiseen johtavien syiden pohdinnassa koulu on yksi keskeinen paikka. Koulunkäyntiin liittyy esimerkiksi huono koulumenestys, alhainen motivaatio ja koulutuksen keskeyttäminen, jotka vaikuttavat nuorten syrjäytymiseen. (Alatupa, Karppinen, Keltikangas-Järvinen, Savioja 2007, 143, 117.) Huonoon koulumenestykseen ja alhaiseen motivaatioon voi vaikuttaa esimerkiksi nuoren ujous ja kokemukset koulukiusaamisesta. Tällöin nuori ei jaksa panostaa koulunkäyntiin, koska sosiaaliset ongelmat vievät kaiken energian ja siten nuori voi syrjäytyä. Nämä asiat ovat sellaisia mitä Tyttöjen Tu-

valla tulee toisinaan esille. Perheen kriisi on yksi näistä asioista, kuten vanhemman työttömyys tai vanhempien ero.

Nurmi ja Salmela Aron (1992) tutkimusten mukaan syrjäytymisvaarassa olevat nuoret ovat pessimistisiä eivätkä usko mahdollisuuksiinsa tai pyri vaikuttamaan niihin itse, jolloin yksilön koko identiteetti kärsii. Syrjäytymisen reaktiomalleihin kuuluu aktiivinen ja passiivinen poikkeava käyttäytyminen ja syrjäytyminen. Passiivinen poikkeava käyttäytyminen näkyy vetäytymisenä, koulupinnailuna, arkuutena, masennuksena ja joskus jopa vieraantumisenä. Aktiivinen poikkeava käyttäytyminen on esimerkiksi käyttäytymishäiriötä, kiusaamista, aggressiivisuutta, rikollisuutta ja normien rikkomista. Sipilän (1982) mukaan aktiivinen poikkeava käyttäytyminen on teko ja passiivinen poikkeava käyttäytyminen on tila. Syrjäytymisen aktivoitumisessa kyseessä on houkutukset sekä paineet. (Kuula 2000, 34- 35.) Tyttöjen Tuvalla pyritään syrjäytymisen ehkäisyyn, jottei tilanne menisi syrjäytymisen puolelle. Välillä Tuvalla tehdään myös korjaavaa toimintaa. Heidän kävijöihin kuuluu sellaisia tyttöjä, jotka ovat vaarassa syrjäytyä, joten heille on tärkeää saada olla sellaisessa paikassa jossa heitä ei syrjitä. Isosisko- ja Tyttöjen Tupatoiminnan yhtenä tärkeänä tavoitteena on syrjäytymisvaarassa olevien tukeminen ja sosiaalinen vahvistaminen. Tyttöjen Tupa on julistautunut syrjinnästä vapaaksi alueeksi 2011.

Syrjäytymisen alakäsitteenä esiintyy leimaantuminen, jota tarkastellaan yleensä yksilön syrjäytymisprosessissa. Leimaantuminen tarkoittaa yksilön ja ympäristön välistä vuorovaikutussuhdetta, joka liittyy poikkeavuusilmiöön. Kysymyksessä on yhteisön määrittämiä vivahde-eroja normaalisuuden ja poikkeavuuden välillä. Heinonen ym. (1986) mukaan leimaantuneelle nuorelle koulun rooli muodostuu keskeiseksi vaikuttajaksi vuorovaikutussuhteiden välityksellä. Koulussa tapahtunut poikkeavaksi tai käyttäytymishäiriöiseksi huomauttelu voi pahimmillaan aloittaa yksilön poikkeavan käyttäytymisen. Tyypittelyn jälkeen nuorta kohdellaan poikkeavana, jonka jälkeen hänen on entistä vaikeampi muuttaa muiden käsitystä itsestään. Kysymyksessä on leiman pysyvyys, jolloin mukaan tulee opiskelun epäonnistuminen, järjestyshäiriöt, heikko itsetunto sekä moniongelmaisuuDET. (Kuula 2000, 35, 37.) Tyttöjen Tuvalla tyttö, joka on voinut leimaantua koulussa, saa työntekijöiltä tukea itsetunnon kohottamiseen ja paikan jossa voi olla oma itsensä eikä kukaan kohtele häntä poikkeavana. Tuvalla tyttö voi myös keskustella ongelmistaan, joita voi esiintyä koulussa, har-

rastuksissa tai kotona. Työntekijät ottavat tarvittaessa yhteyttä vanhempiin ja tyttöä lähellä oleviin viranomaisiin, kuten kouluun tai terveydenhuoltoon. Tupa tukee myös sosiaalisissa ongelmissa olevia perheitä, joilla voi esiintyä esimerkiksi mielenterveysongelmia.

Tytöillä syrjäytymistä ennakoivat Korhosen (1999) ja Räsäsen (1999) mukaan mm. alhainen koulutustaso ja sisäänpäin suuntautuneet poikkeavan käyttäytymisen muodot. Masennus on eräs asia, joka jää tytöillä poikia helpommin havaitsematta, koska oire liitetään monesti tyttöjen vetäytyvään luonteenpiirteeseen. (Kuula 2000, 47, 48.) Tyttöjen masennus on tärkeä asia, koska sitä ei aina huomata tarpeeksi ajoissa. Tyttöjen masennus voi mennä pitkälle, koska varsinkin ujut tytöt eivät uskalla kertoa ongelmistaan vaan yrittävät saada pahanolon pois muilla keinoin. Tällöin tyttö voi sairastua esimerkiksi syömishäiriöön.

Oppilaiden kouluviihtymiseen ja koulumotivaatioon vaikuttaa luokkayhteisöjen ilmapiiri ja sen vuorovaikutussuhteet. Emotionaaliset kokemukset heijastuvat aikaisempien tutkimusten mukaan opiskeluasenteisiin ja lopulta opintosuorituksiin. Negatiiviset vuorovaikutussuhteet johtavat usein leimaantumiseen ja syrjäytymiseen. Luokkahuoneyhteisöissä esiintyy myös oppilasjakoja kulttuuriryhmien mukaan, joissa oppilaat valikoituvat sosiaalisen taustan mukaan. Tytöillä ja pojilla on myös keskenään erilainen rooli luokkahuoneessa. (Kuula 2000, 57.) Luokkayhteisön ilmapiiri vaikuttaa paljon sekä tyttöjen että poikien koulumotivaatioon. Tytöt reagoivat ilmapiiriin muutoksiin herkemmin, koska he ottavat sanomisia ja tekemisiä itseensä herkemmin.

Kuulan (2000, 182) teoksessa ilmi tulleessa tutkimuksessa on todettu, että tyttöjen syrjäytyminen tapahtui yleensä nopeasti ja tytöt vajosivat poikia syvemmälle. Sipilä (1982) on todennut, että tyttöjen syrjäytyminen oli pääasiassa vetäytymistä eli passiivista poikkeavaa käyttäytymistä, masennusta, mielenterveysongelmia sekä alkoholin käyttöä ja henkilökohtaisia ihmissuhdeongelmia. Tutkimuksessa tulee myös selville, että leimautuminen ja syrjäytyminen käyttäytymishäiriöisillä näyttivät olevan yhteydessä keskenään. Oppimisvaikeuksisia ei aktiivisesti syrjitty, eivätkä he myöskään leimautuneet niin kuin käyttäytymishäiriöiset. Tyttöjen syrjäytyminen näkyi piiloisesti tukitoimien ulkopuolelle jättämisenä. Tyttöjen ja poikien roolijako aiheuttaa yksilöllisiä eroja, jolloin sukupuolirooleilla on merkitys koko yhteisön dynamiikkaan. Poikien pi-

täisi hyväksyä heille määritetyt stereotypiat, jotka edellyttävät, että poikien pitää käyttäytyä poikien tavoin. Piiloagressiivisuus tytöillä on myös vakava haaste, joka pitäisi ottaa huomioon syrjäytymisen ennakoimisessa.

Kouluiässä alkava syrjäytyminen tulee usein ensin näkyviin oppimis- ja sopeutumisongelmina sekä koulu poissaoloina. Erityisopetuksen tarve on lisääntynyt ja lastensuojelussa ja mielenterveyspalveluissa kouluikäisten lasten asiakkuus on kasvanut 1990-luvulla (Stakes 2002). Perheiden vaikeudet tulevat lasten mukana osaksi kouluyhteisöä. (Laine, Hyväri & Vuokila- Oikkonen 2010, 51.) Tyttöjen Tuvan työntekijät ovat huomanneet myös sen, että lasten mielenterveysongelmat ovat lisääntyneet. Tarve keskustella sekä tarvittaessa puuttua perheiden ongelmiin, jotka vaikuttavat lapseen, ovat myös lisääntyneet.

Alatupaa ym. teoksessa käsitellyn tutkimuksen mukaan koulujen oppimistulokset olivat kouluun liittyvistä tekijöistä voimakkaimmin yhteydessä syrjäytymisriskiin. Mitä suurempi erityisopetuksen suhteellinen osuus kouluissa oli, sitä suurempi oli myös riskiryhmän osuus. Erityisopetuksen heikentyessä, koulun koko, luokkakoko sekä oppimistulokset korostuivat. Tutkimuksessa tuli myös ilmi, että mitä suurempi oli koulun syrjäytymisriskin suhteellinen osuus, sitä suurempi oli myös erityisopetuksen suhteellinen osuus koulussa. (Alatupaa, Karppinen, Keltikangas- Järvinen & Savioja 2007, 152.)

Alatupaa ym. teoksessa ilmi tullut tutkimus antaa viitteitä siitä, että alueellisten ja koulusta riippumattomien tekijöiden merkitystä syrjäytymisriskin muodostumiselle ei voida väheksyä ja on kouluja, jotka eivät pysty murtamaan nuorten altistumista syrjäytymiselle opetuksen ja kasvatuksen keinoin. On myös kouluja, jotka pystyvät saattamaan heikosti peruskoulussa menestyneet nuoret opintouralle. Oppilaiden suotuisat taustat näyttivät tulosten mukaan ehkäisevän syrjäytymistä, kun taas epäsuotuisan taustan kouluissa oli selittämättömäksi jäävää vaihtelua. (mt., 2007, 160.)

3.1.4 Vapaaehtoistoiminta

Vapaaehtoistoiminta on ihmisten keskinäistä tukea eli vertaistoimintaa. Se on myös toisten ihmisten auttamista eli palvelutoimintaa sekä yhteiskunnallista osallistumista eli kansalaisvaikuttamista ja järjestötoimintaa. Vapaaehtoistoiminnan motiivina voi olla halu laajentaa sosiaalista verkostoa, kartuttaa kokemuksia tai saada arkeen uusia toimintoja. Oma motiivi antaa voimia ja selventää omaa roolia vapaaehtoisena toimijana. (Isosisko kurssimateriaali 2010, 11, 13.)

Suomessa vapaaehtoistoiminnan periaatteisiin on kuulunut vastavuoroisuus, yhteinen ilo, tasa-arvoisuus, vapaaehtoisuus, palkattomuus, ei-ammattimaisuus ja luottamuksellisuus. Yeyngin (2002, 11, 24, 25) tutkimuksen mukaan vapaaehtoistoiminnan osallistumisaktiivisuus ei poikkea paljoakaan eri väestöryhmissä. Naiset ja miehet sekä nuoret ja vanhat osallistuvat keskimäärin yhtä paljon vapaaehtoistoimintaan. Maantieteellisesti aktiivisimpia ollaan Länsi-Suomessa ja maaseudulla. Vähiten vapaaehtoisaktiivisuutta näkyy 25-34-vuotiaiden, perheellisten ja ansiotyössä olevien joukossa. Vapaaehtoistoimintaan osallistuvat suomalaiset käyttävät toimintaan aika noin 18 tuntia kuukaudessa. Eniten aikaa vapaaehtoistoiminnalle antavat yli 50-vuotiaat ja eläkeläiset. Runsaasti aikaa käyttävät myös 15-24-vuotiaat.

Vapaaehtoistyön käsite painottuu yksilön toimintaan. Yksilö toimii oman vapaan tahdon mukaan. Yksilötoiminta tapahtuu kuitenkin organisoituna, eli se liittyy yksilön toimintaa laajempaan organisoituun toimintaan. Vapaaehtoistyön käsite ymmärretään usein yksilöiden tai ryhmien konkreettiseksi toiminnaksi ja vapaaehtoistoiminta ymmärretään tätä toimintaa organisoivien järjestöjen toiminnaksi. (Eskola & Kurki 2001, 16.) Tyttöjen Tupa on paikka, jonne tullaan vapaaehtoisesti. Isosiskot, Tuparit ja Tupamummit- ja kummit tulevat myös vapaaehtoisesti toimintaan mukaan. Tuparit ovat yläkouluiikäisiä ja lukiolaisia, jotka valitaan Tyttöjen Tuvan aktiivikävijöistä. Heidän pitäisi olla hyvä malli ja esimerkki muille nuoremmille tytöille. Tupamummo ja Tupakummi ovat aikuisia naisia, jotka voivat tulla satunnaisesti ja oman aikataulunsa mukaan Tuvan toimintaan vapaaehtoiseksi.

Vapaaehtoistyöntekijän näkökulmasta voi saada monenlaista iloa sekä ammatillisesti että henkilökohtaisesti. Ammatillisesti vapaaehtoistyön tekeminen voi opettaa monia työelämässä arvostettuja taitoja. Näitä ovat sosiaaliset taidot, erilaisuuden kuuntelu

ja erojen hyväksyminen. Vapaaehtoistyö opettaa toimimaan yhdessä erilaisten ihmisten kanssa. (Eskola & Kurki 2001, 51.) Tyttöjen Tuvan toimintaan mukaan tulevat vapaaehtoiset saavat paljon kokemusta sosiaalisista taidoista, erilaisuudesta ja yhdessä toimeentulemisestä. Vapaaehtoiset Isosiskot ja Tugarit oppivat myös olemaan hyviä esimerkkejä ja malleja nuoremmille tytöille sekä sitoutumaan toimintaan.

Yeungin (2002, 48, 62, 63) teoksessa esiintyvän tutkimuksen tutkimustulokset ovat vapaaehtoistoiminnan kannalta positiivisia. Suomalaiset osallistuvat vapaaehtoistoimintaan innokkaasti ja käyttävät siihen melko runsaasti aikaa. Asenteet ja mielikuvat toiminnasta ovat myönteisiä. Suomalaisia motivoi eniten vapaaehtoistoimintaan auttamishalu. Halu käyttää vapaa-aikaa hyödylliseen toimintaan sekä saada säännöllistä päiväohjelmaa olivat melko keskeisiä motiiveja. Suomalaisilla korostuu vapaaehtoistoimintaan liittyen muihin pohjoismaalaisiin verrattuna halu oppia uutta, oma identiteetti eli oma aktiivisuus sekä jonkin verran urasuuntautuneisuus eli halu saada uusia, hyödyllisiä kokemuksia erilaisista tehtävistä. Suomalaista vapaaehtoistoiminnan sektoria hallitsevat aloina ovat urheilu, liikunta, terveys- ja sosiaaliala sekä kasvatustieteet.

Rekrytoinnin kannalta lupaava tulos on se, että 16 %:lla suomalaisista tärkein syy vapaaehtoistoiminnan osallistumattomuudelle on se, etteivät he koskaan ole tulleet miettineeksi asiaa tai heitä ei ole pyydetty mukaan toimintaan. Nuoret ja opiskelijat ovat kiinnostuneimpia kaikista ryhmistä osallistumaan vapaaehtoistoimintaan pyydetäessä. Nuoret ja opiskelijat käyttävät keskimääräistä runsaammin aikaa, jotka ovat jo mukana vapaaehtoistyössä. (mt., 63, 64.) Vapaaehtoistoiminta on todella tärkeä osa Tyttöjen Tuvan toimintaa ja varsinkin vähintään 18-vuotiaiden Isosiskojen kiinnostus mukanaoloon on toiminnan jatkuvuudelle tärkeää.

Sosiaalisten kontaktien merkitys korostui myös miesten kiinnostumisessa vapaaehtoistoiminnastaan. Naiset ovat yleensä miehiä kiinnostuneempia vapaaehtoistoiminnasta, mutta miehet kuitenkin ilmoittavat naisia useammin, ettei heillä ole mitään erityistä syytä osallistumattomuudelle. Miehillä vaikutti enemmän vapaaehtoistoimintaan lähtemisessä ystävien ja tuttavien rooli kuin naisilla. Kiireen ja stressin keskellä on vaikea sitoutua usein hyvinkin pitkäjännitteiseen ja vastuulliseen vapaaehtoistoimintaan. Olennainen asia vapaaehtoistoiminnassa on sitoutuminen siihen. (mt., 64.) Jokainen organisaatio, joka toimii suurelta osin vapaaehtoistoiminnan kautta, tarvitsee

vapaaehtoisten sitoutumista omaan toimintaansa. Tämä on myös tärkeää kaikille niille, jotka organisoivat vapaaehtoistoimintaa.

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Opinnäytetyöni menetelmänä on kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus. Käytin opinnäytetyössäni kvantitatiivista tutkimusta siksi, koska tutkimuksen tilaajalla eli Tampereen Tyttöjen Tuvalla oli jo valmiina tilaus kyselytutkimuksesta, joka kuuluu kvantitatiivisen tutkimuksen pariin. Kvantitatiivisen aineiston keruumenetelmänä käytin kyselylomaketta survey-tutkimuksen kautta. Survey-tutkimus on siis yleisesti käytetty menetelmä kyselytutkimuksessa, jossa vastaajan annetaan täyttää kyselylomake. Käsittelin kyselylomakkeista saadun aineiston tilastollisella analyysimenetelmällä SPSS-ohjelman avulla.

Kyselytutkimuksessa tutkija esittää vastaajalle kysymyksiä kysymyslomakkeen välityksellä, joka toimii mittausvälineenä. Kyselytutkimuksen mittarit ovat kysymysten ja väitteiden kokoelma, jolla pyritään mittaamaan erilaisia moniulotteisia ilmiöitä kuten asenteita tai arvoja. Määrällisen tutkimuksen peruskivi on mittaus, sillä asioiden tutkiminen tilastollisesti edellyttää, että tietoja voidaan mitata erilaisilla mittareilla. Kyselytutkimus on enimmäkseen määrällistä tutkimusta, jossa sovelletaan tilastollisia menetelmiä. (Vehkalahti 2008, 11, 12, 13,17.)

Tiedon hankintaa kvantitatiivisessa tutkimuksessa ohjaavat tavallisesti aikaisempaan tietoon perustuvat käsitykset ilmiöstä ja käsitteistä rakennettu teoria tutkittavista ilmiöistä. Teoria jäsentää ja mallintaa todellisuutta. Teoria viittaa todellisuuteen, mutta ei sinänsä ole todellisuuden kuva. Ilmiötä voidaan kuvata, selittää ja ennustaa teorian käsitteistöllä. Teorian pohjalta voidaan rakentaa malleja käsitteitä koskevista yhteyksistä ja tutkimuksen avulla testata näiden yhdenmukaisuutta todellisuuden kanssa. (mt., 1994, 97.)

4.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimuskysymykset

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää Tyttöjen Tuvan kävijöiden vanhempien mieltä Isosisko- ja Tyttöjen Tuvantoininnasta. Tutkimuskysymykset ovat siis

1. Millaisia kokemuksia vanhemmat ovat saaneet?
2. Millaista tukea vanhemmat ovat saaneet?
3. Pitävätkö he toimintaa tärkeänä?

Tutkimuskysymykset nousivat Tyttöjen Tuvan työntekijöiden ideoista kyselylomaketta varten. Kouluni vastaavan lehtorin ehdotukset vaikuttivat myös kysymysten muokkaukseen.

4.2 Kyselylomake aineistonkeruumenetelmänä

Kirje- eli postikyselyssä kysyjä ja vastaaja eivät ole välittömässä vuorovaikutuksessa keskenään vaan viestintä tapahtuu postitse kyselylomakkeen kautta. Postitse lähetetty lomake tavoittaa vastaanottajan haastattelijaa paremmin. Vastausprosentin suuruuteen vaikuttavat monet tekijät. Näitä ovat tutkimuksen kohderyhmä, tutkimuksen aihe, kysymysten määrä, lomakkeen ulkoasu, se tehdäänkö uusinta kyselyä sekä saatekirjeen tai vastaamisesta luvattujen palkkioiden motivointi vastaajiin. Palautusprosenttiin vaikuttava erityisen tärkeä asia on se, kuinka tärkeänä vastaajat tutkimusta pitävät. (Heikkilä 2001, 66.) Huomasin muutamista kyselylomakkeen vastauksista, ettei kyselyä pidetty kovinkaan tärkeänä, koska muutama kysymyksiin oli jätetty vastaamatta vaikka vastausvaihtoehdot olivat helpot ja nopeat täyttää.

Kyselytutkimukseen voi liittyä erilaisia ongelmia. Postikyselynä tehtynä vastausprosentti voi jäädä alhaiseksi tai vastaaja on voinut ymmärtää väärin kysymyksen eikä voi saada tarkentavaa tietoa epäselvyyksien korjaamiseksi. Kyselytutkimuksessa ei voida käyttää havainnointia, joka tukisi aineistoa. (Aaltola, Valli 2001, 102.) Yhdessä kyselylomakkeessa vastaaja oli ymmärtänyt kysymyksen ensin väärin, mutta kirjoitti ymmärtäneensä sen lopulta oikein. Tämä on siis yksi ongelma, joka voi esiintyä kyselytutkimuksessa.

Avointen kysymysten hyvinä puolina ovat vastausten joukosta hyvien ideoiden löytyminen, mahdollisuus saada vastaajan mielipide selville perusteellisesti ja mahdollisuus luokitella aineistoa monella tavalla. Huonoja puolia ovat vastausten jättämättä vastaaminen sekä vastausten epätarkkuus tai ylimalkaisuus tai vastauksen vierestä vastaaminen. (mt., 111.) Pelkäsin, että avointen kysymysten kohdalla vastaajat jättävät vastaamatta, mutta onneksi suurin osa halusi antaa jonkinlaisen mielipiteen asioista. Tosin lomakkeissa oli muutamia, joiden mielipide avoimissa kysymyksissä ei tullut kovinkaan perusteellisesti esille ja vastaukset olivat ehkä hieman epätarkkoja. Avointen kysymysten kohdalla huomasin, että niistä sai kuitenkin enemmän irti kuin monivalinta vastauksista. Avoimissa vastauksissa vastaajat kertovat suoraan ja selkeästi minkälainen mielipide heillä on tietystä asiasta.

4.3 Kohdejoukko

Kyselytutkimukseni kohdejoukko oli tuvan kävijöiden vanhemmat. Kyselylomakkeet annettiin kaikille sen hetkisille kävijöiden vanhemmille eli noin 70 hengelle. Lomake annettiin Tuvalla käyneille tytöille, joiden piti antaa se kotona vanhemmille.

Otoksen koko vaikuttaa tulosten tarkkaan esittämiseen. Jos perusjoukossa on tutkittavien ominaisuuksien suhteen paljon vaihtelua, ei voida muutaman kymmenen hengen otoksesta tehdä kovin pitkälle meneviä johtopäätöksiä. Tällöin yhden henkilön vastaus vaikuttaa jo tuntuvasti prosenttilukuihin tai tunnuslukuihin. (Aaltola & Valli

2001, 75.) Tämän takia omassa kyselytutkimuksessa ei voi tehdä kovin suuria johtopäätöksiä, koska vastaajien osuus jäi melko pieneksi.

Määrällisessä tutkimuksessa, jossa pyritään yleistämään tutkimuksessa saatuja tuloksia perusjoukkoon tai populaatioon, keskeinen tekijä on otannan onnistuminen. Otannan avulla pyritään saamaan isosta perusjoukosta pienempi malli, joka kuvaa ja vastaa perusjoukkoa mahdollisimman hyvin. Systemaattisessa otannassa perusjoukko numeroidaan tai järjestetään ellei se ole jo valmiiksi jonossa. (mt., 102, 104.)

4.4 Aineiston käsittely ja analysointi

Laadin kyselylomakkeen toukokuussa 2011 ja sain opinnäytetyöpaikastani muutamia alustavia kysymyksiä, joita he halusivat että kyselyyn tulisi. Lähetin kyselylomakkeen ensin oman kouluni ohjaavalle opettajalle ja sain häneltä palautetta miten voisin vielä muokata lomaketta. Opettajan hyväksytyä lomakkeeni, lähetin sen opinnäytetyöpaikkaani ja sain myös heiltä hieman palautetta mitä he halusivat lisää lomakkeeseen. Lomakkeen ollessa valmis lähetin sen Tyttöjen Tuvalle ja he alkoivat jakaa niitä kävijöille. Teimme tällaisen sopimuksen, koska asuin tuolloin vielä Joensuussa ja minulle olisi tullut kohtuuttoman kalliiksi matkustaa lomakkeitten jaon takia Tampereelle. Olin kuitenkin toisen lomakkeiden jakokertana mukana jakamassa ja selittämässä kyselylomakkeesta ja sen palautuksesta. Kysely annettiin kahtena iltana paikalla olleille Tyttöjen Tuvan kävijöille ja niitä myös lähetettiin. 35 kappaletta annettiin mukaan ja 35 lähetettiin, mutta vain 23 kappaletta saapui takaisin. Analysoin aineistoa SPSS-tilasto ohjelmalla, tosin avovastaukset käsittelin käsin. SPSS-ohjelmalla analysointi oli minulle uutta, varsinkin oman aineiston kanssa. Syötin monivalintakysymysten vastaustiedot ohjelman taulukkoon ja sitä kautta sain taulukon vastauksista. Määrällisen tutkimuksen analysointi oli minusta vaikeampaa kuin laadullisen, koska määrällisessä tutkimuksessa käytetään lähes aina SPSS-ohjelmistoa tuloksien analysoinnissa. Tämä osoittautui alussa hieman hankalaksi, koska aineisto piti muokata numerolliseksi, jotta sitä pystyi analysoimaan SPSS:n kautta.

4.5 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimustulosten luotettavuudessa on kiinnitettävä huomiota tulosten luotettavuuteen eli miten hyvin tulokset vastaavat todellisuutta sekä saadaanko tutkimuksessa käytetyllä menetelmällä tutkimusongelmiin vastaukset. Nämä ovat ongelmallisia näkökohtia ihmistieteissä. (Erätuuli & Yli-Luoma 1994, 98.) Jotkin avoimien kysymysten vastaukset olivat epäselvästi kirjoitettuja, joten en välttämättä ymmärtänyt täysin mitä vastaaja tarkoitti. Tutkimuksen luotettavuuteen voi vaikuttaa se, että perheissä on voinut olla kaksi lasta ja vaan yhden lapsen kohdalta on vastattu tai sitten ei ole ollenkaan vastattu.

Kyselytutkimukseni luotettavuuteen liittyy myös se, että jos tytön vanhempi ei tiedä tai tunne Tyttöjen Tuvaa tarpeeksi hyvin, voi hänen vastauksensa kyselylomakkeessa olla hieman epäluotettavia. Vastaajien määrä jäi melko alhaiseksi, jolloin vastaajien kato oli melko suuri. Tällöin ei voi saada kunnon tuloksia, jolloin myös luotettavuus kärsii. Vastaajien kato saattoi johtua monestakin syystä, esimerkiksi siitä, että kyselylomakkeet annettiin Tuvan kävijöille eli tytöille, joiden piti antaa lomake kotona vanhemmille. Tytöt ovat voineet unohtaa antaa lomakkeen vanhemmalle tai vanhempi ei ole muistanut antaa lomaketta takaisin tytön vietäväksi Tuvalle tai unohtanut postittaa sen. Vastauksien katoon on voinut vaikuttaa myös ajankohta eli alkukesä, jolloin vanhemmilla on voinut olla paljon kaikkea muutakin muistettavaa eivätkä he ole jaksaneet paneutua vastaamaan. Luotettavuuteen vaikuttaa myös se, ovatko vastaajat eli vanhemmat ymmärtäneet kaikkia kysymyksiä oikein ja ovatko he oikeasti vastanneet kysymyksiin vai heidän lapsensa eli Tyttöjen Tuvalla kävijä.

Kysyessä onko perhe saanut tarpeeksi tukea toiminnan kautta, moni vastasi ei, vaikka tarkoitti varmaankin kyllä. Moni sellainen, joka oli vastannut ei, ei kuitenkaan laittanut mitään lisäkysymykseen, jossa kysyttiin minkälaista tukea tarvitsisi jos sitä ei ole saanut. Tämä oli hieman hämmentävää, koska ei ollut varma miten nuo vastaukset tulkitsisi oikein. Jotkut laittoivat kuitenkin ei vastauksen lisäksi, etteivät he ole tarvinneet tukea. Tämäkin vaikutti vastausten luotettavuuteen.

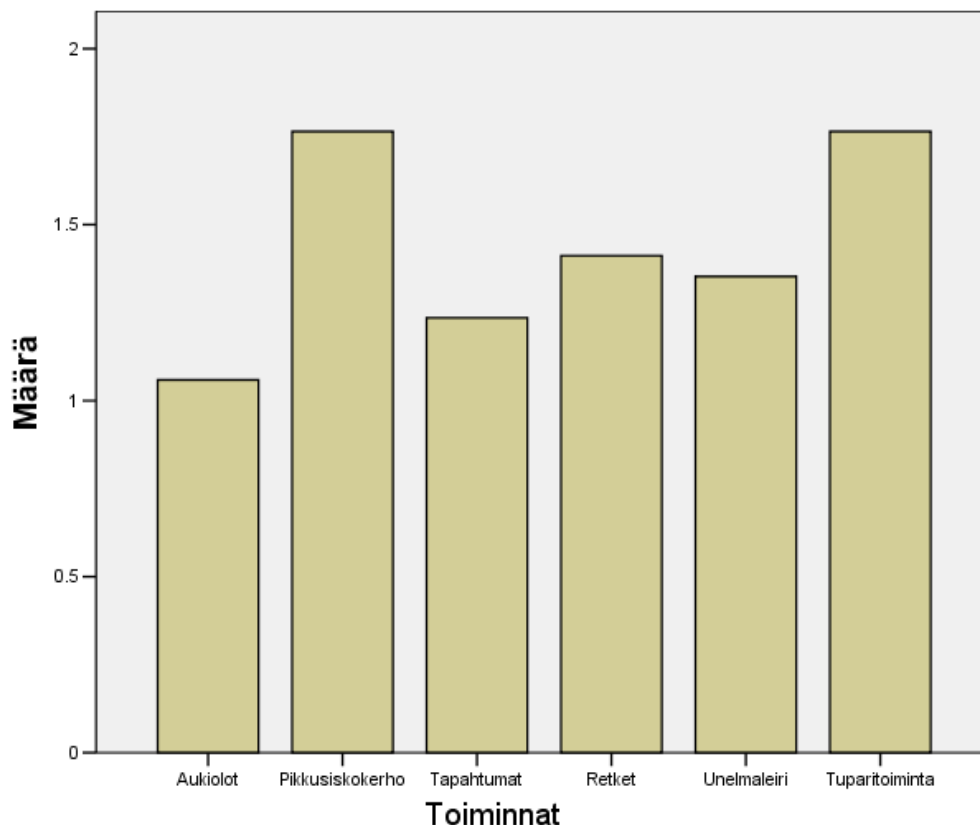
5 TUTKIMUSTULOKSET

Ihmistieteissä mittaaminen on varsin usein epäsuoraa. Tällöin usein tutkittava käsite, mitä halutaan mitata, ei sellaisenaan ole mitattavissa. Sen sijaan mitataan jotain muuta, josta voidaan tehdä johtopäätöksiä muuttujan suhteen. Tieteellisen toiminnan tavoitteena on löytää ilmiöitä koskevia teorioita, joiden perusteella ilmiö voidaan kuvata ja ymmärtää ja käyttää ilmiön ennustamiseen. Yksi päätehtävistä ihmistieteissä on etsiä syitä, jotka aiheuttavat tietyt tulokset. Kasvattajalla on päämääriä, joihin hän pyrkii, ja yrittää saada tukea tutkimustiedoista, millä menettelytavoilla päämääriin voisi todennäköisemmin päästä. Ihmistieteissä ilmiöön vaikuttavat useimmiten saman aikaisesti hyvin monet tekijät, joista tutkimus pyrkii hakemaan olennaisimmat voidakseen kuvata, ymmärtää ja selittää tapahtumien kulkua tai eri tekijöiden vaikutussuhteita. Ihmistieteissä selittäminen ei ole täysin varmaa ja kattavaa eivätkä aina vaikuttavien tekijöiden yhteisvaikutukset ole tarkoin ennakoitavissa. (Erätuuli & Yli-Luoma 1994,37, 83.)

Aloitin kyselyn taustatietojen kartoituksella, jossa kysyttiin tyttöjen ikää ja toiminnassa mukanaolo aikaa. Tyttöjen iät olivat 7-17-vuoden väliltä ja mukanaolo toiminnassa oli yleensä puolesta vuodesta neljään vuoteen. Vastauksissa oli myös eräs, joka oli ollut mukana Isosisko- ja Tyttöjen Tupatoiminnassa Tuvan perustamisesta asti.

5.1 Tyttöjen tupatoiminta

Tyttöjen tupatoiminnasta kysyttiin missä toiminnoissa tyttö käy Tyttöjen Tuvalla. Vaihtoehtoina olivat aukiolot, pikkusiskokerhot, tapahtumat, retket, unelmaleiri ja tupatoiminta.

Kuvio 1. Missä toiminnoissa tyttö käy Tyttöjen Tuvalla? (n = 23)

Vastauksista näkyi se, että Pikkusiskokerho ja Tugaritoiminta olivat kaikista suosituimpia toimintoja, joissa tytöt kävivät. Pikkusiskokerhossa kannustetaan tuomaan omia ideoita ja toiveita julki ja toimimaan ryhmässä. Tällöin toteutuu sosiaalista innostamista ja yhteisöllisyyttä, jotka näkyvät myös Tugaritoiminnassa. Pikkusiskokerho on pienryhmätoimintaa, jossa pystytään huomioimaan tytön tarpeet yksilöllisemmin ja täten ehkäisemään syrjäytymistä. Tugaritoimii vapaaehtoisena apuohjaajana Tuvan toiminnoissa ja tämä rooli on monen Tuvan nuoren ihailtu juttu ja esikuva nuoremmille.

Ensimmäinen tutkimuskysymys oli selvittää millaisia kokemuksia vanhemmat ovat saaneet Isosisko- ja Tyttöjen Tugaritoiminnasta? Tähän tutkimuskysymykseen saatiin vastauksia kysymällä vanhempien mielipidettä Tyttöjen Tuvan toiminnoista, jossa tyttö on ollut mukana. Tähän vastattiin avoimen kysymyksen muodossa ja vastaukset olivat hyvin positiivisia.

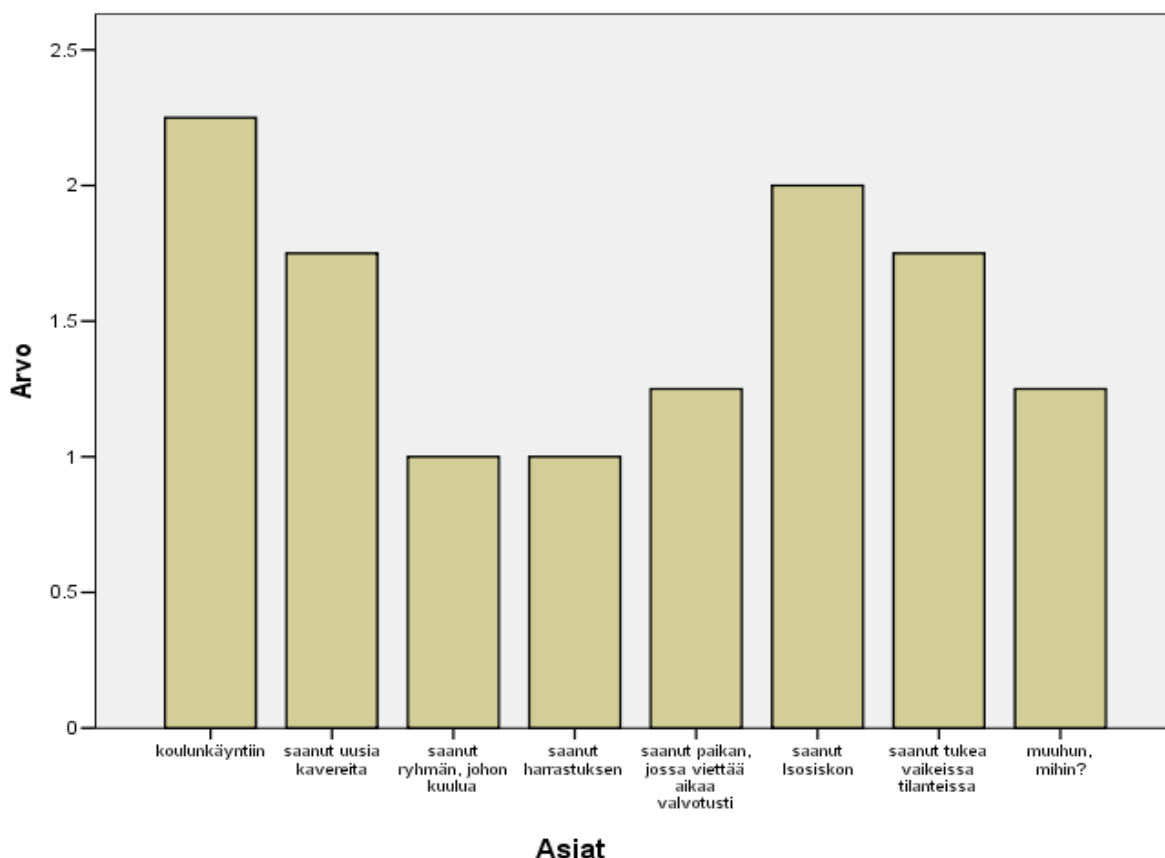
”Mielettömän hyvät järjestelyt ja vetäjät. Informaatio toimii. Lapsi nauttii suuresti.”

”Kivaa tyttöjen tekemistä, päässyt isojen tyttöjen juttuihin mukaan.”

”Aukiolot kestävät kotimatkaa ja seuraavan aamun heräämistä ajatellen liian myöhään. Muuten kl.20 ei ole liian myöhä, mutta lukujärjestyksessä on ollut ne aikaisimmat herätykset tupa-iltojen jälkeen. Tyttö on jo niin ”iso” ettei halua tulla aiemmin kotiin.”

Vastauksista tuli ilmi sukupuolisensitiivinen tyttötyö, joka on yksi Tyttöjen Tuvan toimintaperiaate. Tämä näkyy tytöille suunnatussa tekemisessä ja pääseminen mukaan tyttöjen juttuihin. Toiminnassa mukana oleminen ja sen suunnittelu kuvaavat myös sosiokulttuurista innostamista, joka on myös yksi Tyttöjen Tuvan toimintaperiaatteita.

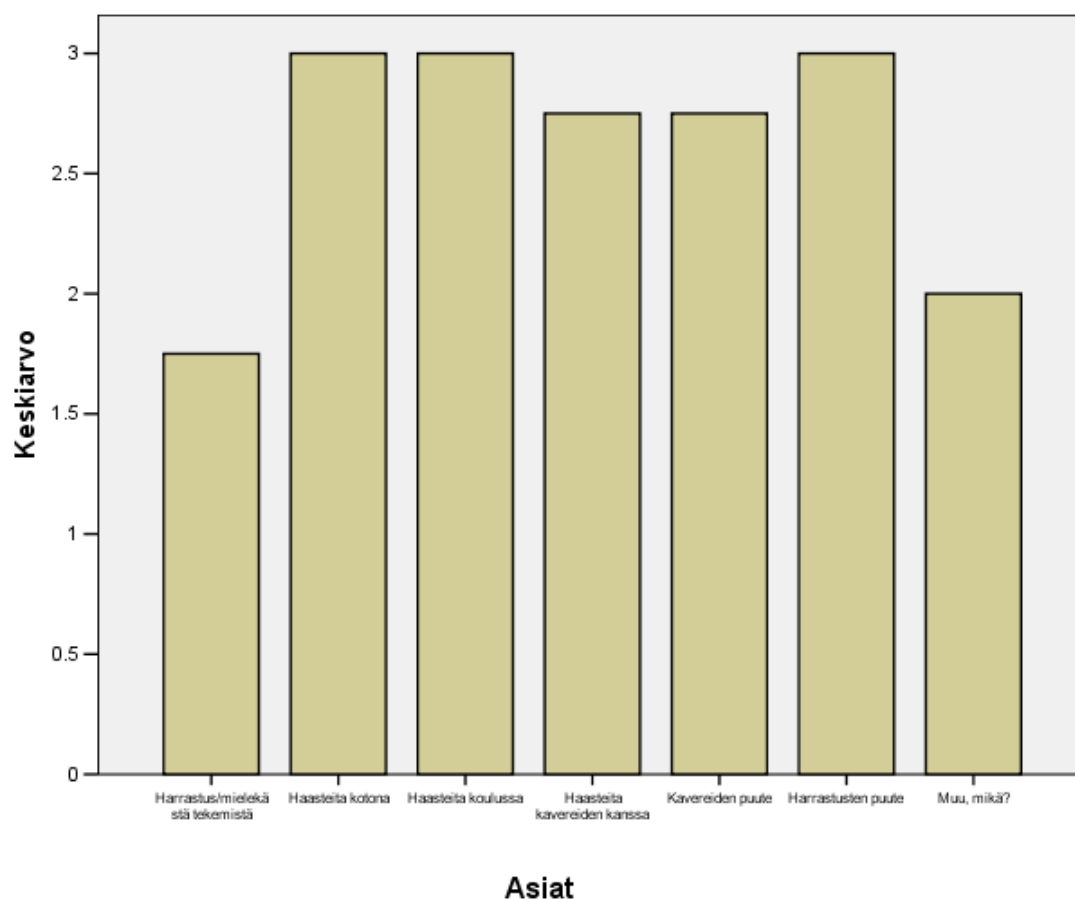
Ensimmäiseen varsinaiseen tutkimuskysymykseen liittyen haluttiin kartoittaa mielipiteitä Tupatoiminnan hyödyllisyydestä ja siitä minkä verran Tyttöjen Tupatoiminnasta on ollut hyötyä eri asioihin. Näitä asioita olivat koulunkäynti (läksyjen tekeminen ja kokeisiin lukeminen), uusien kavereitten saanti, saanut ryhmän johon kuulua, saanut harrastuksen/ mielekästä tekemistä, saanut paikan, jossa viettää aikaa valvotusti, kun vanhemmat ovat töissä tai eivät ole kotona, saanut isosiskon eli aikuisen kaverin, saanut tukea vaikeissa tilanteissa tai johonkin muuhun. Muutama oli vastannut viimeiseen kysymysvaihtoehtoon, joita olivat *”vaihtelua, itsetunto ja vuorovaikutustaitoja, oppinut yhteisöllisyyttä, tällaista teekutsujen pitoa”*.

Kuvio 2. Tyttöjen Tupatoimintojen hyödyllisyys eri asioihin. (n = 22)

Vastauksista tuli selville se, että kaikista eniten Tyttöjen Tupatoiminnasta on ollut hyötyä koulunkäyntiin, kuten läksyjien tekemiseen ja kokeisiin lukemiseen. Tuvalla kävijät tekevätkin usein läksyjä ja lukevat kokeisiin ja pitävät Tupaa hyvänä ja tarpeellisena paikkana tällaisiin toimintoihin liittyen. Työntekijät auttavat tarpeen mukaan koulunkäyntiin liittyvissä asioissa, mutta pääpaino on tytön omassa oppimisessa. Tuvan ollessa paikka, johon voi tulla ja saada tukea auttaa syrjäytymisen ehkäisemisessä, joka on yksi Tyttöjen Tuvan toimintaperiaatteita. Yksi vanhempi jätti vastaamatta kokonaan tähän monivalintakysymykseen.

Tupatoimintaan liittyen haluttiin selvittää vaikuttaako jokin asia tytön haluun olla mukana toiminnassa ja miten paljon. Näitä asioita olivat harrastus/ mielekäs tekeminen, haasteet koulussa, haasteet kotona, haasteet kavereiden kanssa, kavereiden puute, harrastusten puute tai joku muu. Vastauksia viimeiseen vaihtoehtoon muutama vastasi *”hyvä ilmapiiri, ei mikään, siellä on kivaa, kun muutimme Tampereelle oli aluksi kiva saada uusia ystäviä Tuvan kautta.”*

Kuvio 4. Asioiden vaikutus toiminnassa mukanaoloon. (n = 22)

Vastauksista huomaa, että kolme asiaa vaikuttavat yhtä paljon tytön haluun olla mukana toiminnassa. Näitä ovat haasteita kotona, haasteita koulussa ja harrastusten puute. Tupa on auttanut siis tyttöjä, joilla on ollut haasteita kotona ja koulussa olemalla paikka, johon voi tulla, keskustella asioista ja saada tukea työntekijöiltä. Tupa toimii myös harrastuspaikkana, jossa voi tehdä itseään kiinnostavia asioita. Yksi vanhempi jätti vastaamatta kokonaan tähän monivalintakysymykseen.

5.2 Isosiskotoiminta

Isosiskotoimintaan liittyen haluttiin kartoittaa onko tytöllä ollut Isosiskoa Tyttöjen Tuvan kautta, onko ollut tai onko tulossa Isosiskoa sekä onko Isosiskotoiminnasta ollut hyötyä.

Kuvio 4. Isosisko toiminnan hyöty (n = 17)

Tähän kysymykseen melko moni ei ollut vastannut, joten halusin laittaa taulukkoon mukaan myös puuttuvat vastaukset, koska se vaikuttaa tulosten luotettavuuteen. Suuremmalla osalla ei ollut kokemusta Isosiskotoiminnasta, joten he eivät tieneet onko Isosiskotoiminnasta hyötyä. Kokemuksen puute näkyy myös siinä, miten moni vastasi, ettei Isosiskotoiminnasta ole hyötyä. Viisi vanhempaa jätti vastaamatta tähän kysymykseen.

Kysymyksenä oli myös millaisia kokemuksia tytöllä on Isosiskotoiminnasta silloin kun tytöllä on ollut Isosisko. Tämä oli avoimen kysymyksen muodossa.

"Positiivisia ja mielekkäitä kokemuksia, uusiin harrastuksiin sekä aktiviteetteihin tutustumista isosiskon kanssa. Isosiskotoiminta on ehdottomasti huippu juttu!"

"Aikataulut ovat toistaiseksi olleet hieman haasteellisia, mutta kiva kun on isosisko."

"Todella tärkeä ja paljon odotettu juttu."

Kovin moni ei vastannut tähän kohtaan varmaankin siksi, koska kovin monella ei ole Isosiskoa. Muutamien vastaajien vastaukset olivat kuitenkin melko neutraaleja, mutta Isosiskotoiminta koettiin kuitenkin tärkeäksi. Isosiskotoiminta toteutuu vapaaehtoisuustoiminnan kautta, joka kuuluu myös Tuvan toimintamuotoihin.

Vanhempien mielipidettä tiedusteltiin myös siitä, mistä tyttö on hyötynyt käydessään Tyttöjen Tuvalla. Tätä asiaa kysyttiin avoimen kysymyksen muodossa ja vastaukset olivat melko samantyyllisiä.

"Lapsi jolla ei ole sisaria, on tutustunut muihin eri ikäisiin tyttöihin ja "tyttöjen juttuihin".

"Etenkin tuparina vastuullista toimintaa, ryhmässä toimimista (tapahtumien suunnittelu yms.) asioista huolehtimista."

"Lapsi saanut "yhteisön" johon kuulua pyyteettömästi, ilman suoristuspaineita. Auttanut lapsen suhtautumisessa "hankalan" perheen elämäntilanteen läpikäymisessä."

"Hyviä ja kivoja ohjaajia, yhteinen käyntipaikka parhaan kaverin kanssa kodin lähellä. Tyttöys kunniasa. Tyttöyteen kuuluvien asioiden pitäminen arvokkaina- tyttö identiteetin vahvistaminen."

Tärkeimpinä pidettiin uusien kavereiden saamista, vertaisryhmässä toimimista, saanut paikan, jossa on mielekästä tekemistä ja tehdä tyttöjen juttuja. Vastauksissa näkyy Tyttöjen Tuvan toimintaperiaatteita, kuten yhteisöllisyyttä yhteisten juttujen kautta ja saamalla yhteisön, johon kuulua sekä sukupuolisensitiivistä tyttötyötä tutustumalla tyttöjen juttuihin, tyttöidentiteetin vahvistamista ja toiminta ilman poikia. Sosiaalinen

innostaminen tulee ilmi ryhmässä toimimisen ja tapahtumien suunnittelun kautta. Tyttöjen päästessä mukaan yhteisöön ja saadessa kavereita toteutuu myös syrjäytymisen ehkäisemistä

5.3 Toiminnan tärkeys

Viimeisenä haluttiin kartoittaa Isosisko- ja Tyttöjen Tupatoiminnan tärkeyttä perheen näkökulmasta. Oli tärkeää saada tietää ovatko vanhemmat saaneet tarpeeksi tietoa toiminnasta sekä ovatko he saaneet tukea toiminnan kautta. 22 vanhempaa vastasi, että he ovat saaneet tarpeeksi tietoa toiminnasta. Yksi jätti vastaamatta tähän kysymykseen. Tuesta kysyessä yksitoista vanhempaa vastasi saavansa tukea toiminnan kautta ja kahdeksan vastasi kieltävästi. Neljä jätti vastaamatta tähän kysymykseen. Kieltävästi vastanneet eivät kuitenkaan laittaneet mitään kohtaan, jossa kysyttiin minkälaista tukea tarvitsisitte jos ette ole saaneet tukea.

Toinen tutkimuskysymys oli millaista tukea vanhemmat ovat saaneet? Tämä oli avoimen kysymyksen muodossa.

"Henkilökunta aivan ihana. Ottavat huomioon lapset yksilöinä sekä kuuntelevat ja keskustelevat vanhemman kanssa."

"Ei ole paljon tarvetta."

"Apua arjessa jaksamiseen."

"Tietoisuus jo helpottaa (siis että on tuollainen paikka), isosisko tosi tarpeeseen (olen yksinhuoltaja, 3 lasta, joilla kahdella erityistarpeita"

Vastaukset olivat positiivisia, vaikka ehkä hieman eritavalla vastattu mitä kysymys antoi ymmärtää. Kaikki eivät välttämättä ymmärtäneet kysymystä oikein, kun katsoi

vastauksia. Vastauksista tulee kuitenkin ilmi, ettei tukea ole tarvittu ja että Isosisko-toiminta sekä paikka, jossa lapsi voi turvallisesti olla on tärkeää.

Haluttiin tietää avoimen kysymyksen muodossa minkälaista tukea vanhemmat tarvitsivat jos he eivät ole saaneet riittävästi tukea. Moni vastasi tähän ettei ole mitään tuen tarvetta. Moni jätti myös vastaamatta. Eräästä vastauksesta en saanut kunnolla selvää, mutta luultavammin hän tarkoitti, että Tyttöjen tupa ei ole ”*ns. tuentila vaan tyttöjen itse tuottama toimintaympäristö, missä saadaan ja annetaan.*”

”En koe tarvitsevani tukea.”

Tärkeänä oli myös kysyä pitävätkö vanhemmat Isosisko- ja Tupatoimintaa tärkeänä ja haluaisivatko he toiminnan jatkuvan. Haluttiin myös mielipidettä siitä pitäisikö toiminnassa muuttaa jotain. Kolmas tutkimuskysymys oli siis pitävätkö vanhemmat toimintaa tärkeänä?

”Jatkuvuus pitäisi taata. On huippujuttu.”

”Ei ainakaan lisää valvontaa tai ohjausta tai ”tukea”- Tyttöjen Tupa pitäisi olla hengittävä tila! ”

”Työntekijöiltä toivoisin hieman professionaalisempaa, ammatillista otetta ja selkeyttä. Joskus aistii, että työntekijöitten välillä persoonat ja tunteet valtaa liikaa tilaa.”

Kaikki vastaajat (23 kpl) vastasivat pitävänsä Isosisko- ja Tyttöjen Tupatoimintaa tärkeänä. Samoin kaikki vastaajat halusivat myös toiminnan jatkuvan. Kysyessä pitäisikö toiminnassa muuttaa jotain, viidentoista vanhemman mielestä toiminnassa ei tarvitse muuttaa mitään. Tähän kysymykseen viisi vanhempaa jätti vastaamatta ja kolmen mielestä toiminnassa pitäisi muuttaa jotain. Vastauksissa tuli esiin hieman muutosta ainakin tietopäiviin ja työntekoon liittyen.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyöni tavoitteena oli selvittää Tyttöjen Tuvan kävijöiden vanhempien mieltä Isosisko- ja Tyttöjen Tuvantoiminnasta. Yhdessä avoimen kysymyksen vastauksessa tuli ilmi, että Tyttöjen Tupa on toiminut erään perheen tytölle auttavana paikana hankalan elämäntilanteen läpikäymisessä. Tämä oli minusta tärkeä tieto ja hyvä kuulla, että Tuvasta on ollut hyötyä. Vastauksista tuli ilmi, että Tyttöjen Tuvan toiminta koettiin mukavana, hyödyllisenä ja tärkeänä. Vastaukset ja mielipiteet olivat enimmäkseen positiivisia.

Lähteenmaa (2000,58) huomasi, että ihmisten asioille antamia merkityksiä on hankala tutkia kyselymenetelmällä. Tähän tarkoitukseen käy paremmin erilaiset haastattelut. Tosin kyselymenetelmällä voi saada relevanttia tietoa esimerkiksi ilmiöiden yleisyydestä tai muista selkeistä noin sanotuista kyllä- ei akselilla sijoittuvista asioista. Itsekin huomasin että kyselymenetelmällä on hieman vaikea tutkia ihmisten asioille antamia merkityksiä. Kysymysten oikein ymmärtäminen on ehkä isoin ongelma kyselytutkimuksessa.

Kyselylomakkeen vastausten palauttamiseen saattoi vaikuttaa myös se, että lomakkeet annettiin kahdella eri tavalla. Toisissa lomakkeissa oli mukana lappu, jossa pyydettiin tuomaan vastattu lomake joko Tuvalle, Ahjolaan tai lähettämään sen mukana tullessa vastauskuoressa. Toisessa erässä lomakkeiden mukana oli vastauskuori ja postimerkki, jotta sen voisi lähettää postin kautta takaisin.

6.1 Pohdinta

Tällä tutkimuksella etsin vastauksia seuraaviin kysymyksiin: Millaisia kokemuksia vanhemmat ovat saaneet? Millaista tukea vanhemmat ovat saaneet? Pitävätkö he toimintaa tärkeänä? Tutkimuksen tuloksista voidaan päätellä, että vanhemmat olivat saaneet positiivisia kokemuksia Tyttöjen Tuvan toiminnasta. Kovin moni vanhemmis-

ta ei ollut tarvinnut mitään tukea, mutta ainakin eräs vastaajista sanoi saavansa apua arjessa jaksamiseen. Kaikkien vastanneiden mielestä Isosisko- ja Tyttöjen Tuvantointaa pidettiin tärkeänä.

Tärkein tulos tutkimuksessani oli mielestäni se, kun kaikki vanhemmat vastasivat pitävänsä Isosisko- ja Tyttöjen Tuvantointaa tärkeänä. Toiminnan jatkuvuus koettiin myös yhtä tärkeänä asiana. Näiden vastausten perusteella voisi sanoa, että Tyttöjen Tuvan toimintaperiaatteet ja työntekijöiden oma panos ovat hyviä ja hyödyllisiä. Aikuisten läsnäolo on myös antanut tytöille turvallisuuden tunnetta ja edistänyt luottamuksellisen ilmapiirin luomista ja tällöin erilaisten tyttöjä askarruttavia asioita on voitu käsitellä syvällisesti ja avoimesti. Tupa koettiin myös tärkeänä ja tarpeellisena paikkana tytöille. Yhtenä syynä tähän voi olla tyttöjen onnistumisen kokemusten saanti Tuvan toiminnan kautta.

Yksi tärkeimpiä tuloksia oli myös se miten paljon hyötyä vanhempien mielestä Tyttöjen Tuvasta oli lapselleen. Monien mielestä Tyttöjen Tupa on auttanut tyttöä saamaan uusia kavereita, toimimaan ryhmässä ja Tuvasta oli tullut paikka, jossa tyttö sai tehdä tyttöjen juttuja. Vanhempien vastauksissa tulee esiin melko hyvin Isosisko- ja Tyttöjen Tuvan toimintaperiaatteita, kuten sukupuolisensitiivisyys ja tyttötyö, jotka näkyivät vastauksissa tyttöyteen liittyvien asioiden esille tuomisessa sekä Tuvan ollessa poikavapaa alue. Tupa auttaa myös ehkäisemään syrjäytymistä, joka tuli esille Tuvan ollessa paikkana, jonne tytön on aina mukava mennä, eikä koe olevansa syrjitty. Tupa pyrkii myös luomaan yhteisöllisyyttä, joka näkyi vanhempien vastauksissa tytön liittyessä ryhmätyöskentelyyn sekä sosiaalisen innostamisen näkyessä Tuparina vastuullisena toimijana ja toiminnan suunnittelussa.

6.2 Omat kokemukset

Kyselylomakkeen kysymysten hiomista olisi voinut olla hieman enemmän ja miettiä kunnolla ymmärtävätkö vastaajat mitä tarkoitan kysymyksellä. Näihin asioihin voi hieman vaikuttaa se, etten tuntenut kunnolla Isosisko- ja Tyttöjen Tuvantointaa.

Tein kyselyn aika nopeasti heti sen jälkeen kun Tyttöjen Tupa kertoi, että heillä olisi tarvetta kyselyyn.

Opinnäytetyöni teko oli mielenkiintoinen ja pitkä prosessi. Tekemistä helpotti se, että aihe kiinnosti itseäni ja siihen halusi mielellään etsiä lisää tietoa. Välillä tosin oli hieman vaikeuksia, koska teoriaosuuden käsitteistä piti hieman miettiä mitä tähän ottaisi mukaan, ettei teksti rupeisi rönsyilemään. Oli hieman vaikea miettiä mitä jättäisin pois Tyttöjen Tuvan toimintaperiaatteista, mutta Tuvan työntekijätkin sanoivat ettei kannata laittaa mukaan kaikkia periaatteita, vaan keskittyä muutamiin.

Opinnäytetyö prosessi eteni aikalailla aikataulussa, vaikka ensin jännitin kerkeätkö tekemään kyselylomakkeen ennen kuin Tuvan kesäloma alkaa. Sain lomakkeen kuitenkin tehtyä ajoissa ja lähetettyä ne eteenpäin. Sain lomakkeet takaisin ajoissa, jolloin pystyin tekemään analysointia kesällä Tuvan ollessa kiinni.

Huomasin eräänä vaikeutena sen kun en tehnyt Tampereen Tyttöjen Tuvalle projektiopintojani, joten en tiennyt mitään Tuvan toiminnasta ennen opinnäytetyötä vaan jouduin perehtymään ihan perusasioihin opinnäytetyötä tehdessäni. Tämä hankaloitti myös hieman pohdintojeni syvällisyyttä, koska en ollut toiminnassa kunnolla mukana. Kävin tosin omalla ajallani Tuvalla oleskelemassa, tutustumassa ja kuuntelemassa toimintaa ja muutamana kertana jäin työntekijöiden loppupalaveriin, jossa purettiin päivän tapahtumat. Nämä kerrat auttoivat ymmärtämään ja hahmottamaan Isosisko- ja Tyttöjen Tuvantoimintaa ja kaikkea siihen liittyvää.

6.3 Jatkotutkimus

Jatkotutkimuksena voisi tehdä muutamien vuosien päästä samanlaisen tutkimuksen kuin nytkin, mutta hieman muokata kysymyksiä varsinkin vanhempien saamaan tukeen liittyen. Tutkimuksessa voisi käyttää haastattelumenetelmää, jolloin haastattelija pystyisi selittämään tarkasti mitä milläkin kysymyksellä haetaan ja haastateltava voisi tarpeen mukaan tehdä lisäkysymyksiä. Mielestäni kyselytutkimukseni aihealue on

sen verran tärkeä, ettei sitä kannattaisi ruveta kovin paljon muuttamaan tulevaisuudessa, koska myöhemminkin olisi tärkeää saada tietoa vanhempien mielipiteistä koskien Isosisko- ja Tyttöjen Tuvantoimintaa.

LÄHTEET

Aapola Sinikka 2002. Pikkutyttöjä vai puoliaikuisia? Tytöt, vanhemmat ja kontrolli teoksessa Aaltonen Sanna & Honkatukia Päivi. Tulkintoja tytöistä. Nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 27. Tampere: Tammer-Paino Oy, 145.

Aaltola Juhani (toim.), Valli Raine 2001. Ikkunoita tutkimusmetoideihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: Gummerrus Kirjapaino Oy.

Alatupa Saija (toim.), Karppinen Krister, Keltikangas- Järvinen Liisa & Savioja Hannele 2007. Koulu, syrjäytyminen ja sosiaalinen pääoma – Löytyykö huono- osaisuuden syy koulusta vai oppilaasta? Sitran raportteja 75. Helsinki: Edita Prima Oy.

Eischer Heli & Tuppurainen Jonna 2009. Tyttöjen Tallo on kuin avoin koti. Settlement-tijulkaisuja 22. Helsinki: AKSIDENSSI OY.

Erätuuli Matti, Leino Jarkko & Yli-Luoma Pertti 1994. Kvantitatiiviset analyysimenetelmät ihmistieteissä. Rauma: Kirjapaino Oy West Point.

Eskola Antti & Kurki Leena (toim.) 2001. Vapaaehtoistyö auttamisena ja oppimisena. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Gordon Tuula, Alahelma Elina, Tolonen Tarja & Holland Janet 2002. Katseelta piilossa, Hiljaisuus ja liikkumattomuus kouluetnografin havainnoissa. Teoksessa Aaltonen Sanna & Honkatukia Päivi. Tulkintoja tytöistä. Nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 27. Tampere: Tammer-Paino Oy, 305, 308, 309, 313.

Heikkilä Tarja 2001. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Oy Edita Ab.

Huhtanen Kristiina 2007. Kun huoli herää. Varhainen puuttuminen koulussa. Juva: WS Bookwell Oy.

Honkasalo Veronika 2011. Tyttöjen kesken. Monikulttuurisuus ja sukupuolten tasa-arvo nuorisotyössä. Nuorisotutkimusverkosto/ Nuorisotutkimusseura Julkaisuja 109, Helsinki.

Hyyppä Markku T. 2002. Elinvoimaa yhteisöstä. Sosiaalinen pääoma ja terveys. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Kangaspunta Seppo (toim.) 2011. Yksilöllinen yhteisöllisyys. Avaimia yhteisöllisyyden muutoksen ymmärtämiseen. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy.

Korhonen Päivi- Katriina 1998. Sukupuoli, elämäntilanne ja ohjaus. Sukupuolisensitiivisen ohjauksen opetussuunnitelman kehittämistyön teoreettiset ja pedagogiset perusteet. Helsingin yliopiston Vantaan täydennyskoulutuslaitoksen julkaisuja 14.

Kurki Leena 2000. Sosiokulttuurinen innostaminen. Tampere: Tammer- Paino Oy.

Kuula Ritva 2000. Syrjäytymisvaarassa oleva nuori koulun paineessa. Koulu ja nuorten syrjäytyminen. Joensuun yliopiston kasvatustieteellisiä julkaisuja N:o 61. Joensuu: Joensuun yliopistopaino

Laine Terhi, Hyväri Susanna & Vuokila- Oikkonen (toim.) 2010. Syrjäytymistä vastaan sosiaali- ja terveysalalla. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Lähteenmaa Jaana 2000. Myöhäismoderni nuorisokulttuuri. Tulkintoja ryhmistä ja ryhmiin kuulumisen ulottuvuuksista. Nuorisotutkimusverkosto. Helsinki: Hakapaino Oy.

Malmi Kati, haastattelu 12.8.2011.

Malmi Kati & Seppälä Piia. Isosiskokurssi 2010. Tampere.

Malmi Kati & Seppälä Piia. Isosisko- ja Tyttöjen Tupatoiminta 2010. Tampere.

Nitovuori Liisa- Maria (toim.) 2001. Tyttötyökansio. Upea minä- tyttöprojekti. Settlementinuortenliitto ry. Helsinki: Otamedia Oy.

Näre Sari 2002. Intimisoituvan kulttuurinmuistijälkiä. Teoksessa Aaltonen Sanna & Honkatukia Päivi. Tulkintoja tytöistä. Nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 27. Tampere: Tammer-Paino Oy, 253, 257.

Raina Liisa, Haapaniemi Rauno 2007. Yhteisöllinen pedagogia. ”Ettei tarvitse jäädä yksin”. Tallinna: AS Pakett kirjapaino.

Roivanen Irene 2001. Yhteisöt hyvinvoinnin tuottajina. Uusi yhteistyö- projektin loppuraportti. Kolmen settlementin kokemuksia. Helsinki: Yliopistopaino.

Vehkalahti Kimmo 2008. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Vammala: Vammalan Kirjapaino Oy.

Yeung Anne Birgitta 2002. Vapaaehtoistoiminta osana kansalaisyhteiskuntaa – ihanteita vai todellisuutta? Sosiaali- ja terveystieteiden yhteistyöyhdistys YTY RY. Helsinki: Hakapaino.

Elektroniset lähteet:

Mulari Heta 2011. Nykypäivän voimaneitoja. Viitattu 27.9.2011

<http://innokyla.blogspot.com/2011/09/nykypaivan-voimaneitoja.html>

Innokylä 2011. Ilmiantojen jäljillä, osa 20: Tyttötyö verkostoituu! Viitattu 27.9.2011

<https://www.facebook.com/notes/innokyl%C3%A4/ilmiantojen-j%C3%A4ljill%C3%A4-osa-20-tytt%C3%B6ty%C3%B6-verkostoituu/271171226227364>

LIITE 1

KYSELY

Hei! Olen Humanistisen ammattikorkeakoulun kolmannen vuoden opiskelija kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelmasta. Tällä kyselyllä halutaan kartoittaa Tampereen Tyttöjen Tuvan kävijöiden vanhempien näkemystä toiminnasta. Kyselyyn vastataan anonyymisti. Vastaukset ovat Isosisko ja Tyttöjen Tupatoiminnan kehittämistä varten.

Kiitän vastauksistanne etukäteen ja aurinkoista kesän alkua!

Terveisin Kaisa Nyberg

Taustatiedot

Lapsesi ikä? _____

Kuinka kauan lapsesi on ollut mukana toiminnassa? _____

Tyttöjen Tupatoiminta

(ympyröi sopivin vastausvaihtoehto)

Millaisessa toiminnassa lapsesi käy Tyttöjen Tuvalla?

Aukioloissa?	kyllä	ei
Pikkusiskokerhossa (maanantaisin)?	kyllä	ei
Tapahtumissa (Prinsessapäivä, Halloween yms.)?	kyllä	ei
Retkillä?	kyllä	ei
Unelmaleirillä?	kyllä	ei
Tuparitoiminnassa?	kyllä	ei

Jos hän on käynyt jollakin yllämainituista paikoista, mitä mieltä olet ollut niistä?

Mihin asioihin koette, että Tyttöjen Tupatoiminnasta on ollut hyötyä ja minkä verran?

(ympyröi sopivin vaihtoehto 1-4)

- 1 = hyvin paljon
 2 = melko paljon
 3 = hieman
 4 = ei yhtään

koulunkäyntiin

(läksyjien tekeminen ja kokeisiin lukeminen)	1	2	3	4
--	---	---	---	---

saanut uusia kavereita	1	2	3	4
------------------------	---	---	---	---

saanut ryhmän, johon kuulua	1	2	3	4
-----------------------------	---	---	---	---

saanut harrastuksen/mielekästä tekemistä	1	2	3	4
--	---	---	---	---

saanut paikan, jossa viettää aikaa valvotusti, kun vanhemmat ovat töissä tai eivät ole kotona	1	2	3	4
--	---	---	---	---

saanut Isosiskon eli aikuisen kaverin	1	2	3	4
---------------------------------------	---	---	---	---

saanut tukea vaikeissa tilanteissa	1	2	3	4
------------------------------------	---	---	---	---

muuhun mihin?

_____	1	2	3	4
-------	---	---	---	---

Vaikuttaako jokin alla olevista asioista tytön haluun olla mukana toiminnassa ja miten paljon?

harrastus/mielekästä tekemistä	1	2	3	4
haasteita kotona	1	2	3	4
haasteita koulussa	1	2	3	4
haasteita kavereiden kanssa	1	2	3	4
kavereiden puute	1	2	3	4
harrastusten puute	1	2	3	4
muu, mikä? _____	1	2	3	4

Isosiskotoiminta

(ympyröi sopivin vastausvaihtoehto)

Onko tytöllä Isosisko Tyttöjen Tuvan kautta?	kyllä	ei	
Onko ollut Isosiskoa?	kyllä	ei	
Onko tulossa Isosiskoa?	kyllä	ei	en tiedä
Onko Isosiskotoiminnasta ollut hyötyä?	kyllä	ei	en tiedä

Jos lapsellasi on tai on ollut Isosisko, millaisia kokemuksia lapsellanne on Isosiskotoiminnasta?

Mistä vanhempana ajattelet että lapsesi on hyötynyt käydessään Tyttöjen Tuvalla?

Isosisko- ja Tyttöjen Tupatoiminnan tärkeys perheen näkökulmasta

(ympyröi sopivin vastausvaihtoehto)

Oletteko kokeneet saavanne tarpeeksi tietoa toiminnasta? kyllä ei

Oletteko saaneet tukea toiminnan kautta? kyllä ei

Jos olette saaneet riittävästi tukea, niin minkälaista tukea olette saaneet?

Jos ette ole saaneet riittävästi tukea, niin minkälaista tukea tarvitsisitte?

Pidättekö Isosisko- ja Tyttöjen Tupatoimintaa tärkeänä? kyllä ei

Haluaisitteko toiminnan jatkuvan? kyllä ei

Pitäisikö toiminnassa muuttaa jotain? kyllä ei

Jos pitäisi, niin mitä?

KIITOS